

Kvalitetsrapport for skoler 2018

Indledning	3
Anvendelse af kvalitetsrapporten	4
Overordnede resultater og tendenser	5
Vigtige udfordringer og indsatser	7
Kapitel 1	
Faglighed	8
Stabilt niveau i resultaterne ved folkeskolens 9. klasseprøve	9
Ikke alle skoler opnår de faglige resultater, som man kunne forvente	10
Særlige indsatser til udvalgte skoler	11
Positiv udvikling i de nationale test	12
Kompetencedækning i undervisningen	16
Kapitel 2	
Chancelighed	17
En mangfoldig elevgruppe	18
Flere elever har bedre sproglige forudsætninger ved skolestart	19
Positiv udvikling for de fagligt svageste elever i de nationale test	20
Præstationsgab mellem de fagligt svageste og gennemsnittet	21
Præstationsgab mellem de et- og tosprogede elever	23
Lidt flere elever modtager almenundervisning	25
Kapitel 3	
Ungdomsuddannelse	28
Andelen af elever, der vurderes uddannelsesparate, har ikke ændret sig	29
Flere elever kommer i gang med en ungdomsuddannelse	31
Andelen der forventes at gennemføre en ungdomsuddannelse efter 6 og 25 år stiger	34
Kapitel 4	
Trivsel	35
Trivslen blandt eleverne i de københavnske folkeskoler er generelt høj og stabil	36
Elevfravær	40
Kapitel 5	
Tillid og attraktivitet	42
Forældrenes til- og fravalg af skolerne	43
Medarbejdernes trivsel og sygefravær	45

Indledning

Kvalitetsrapporten for folkeskolerne i Københavns Kommune giver et samlet indblik i kvaliteten, og et billede af den udvikling, der har været i resultaterne på byens folkeskoler. Rapporten er bygget op omkring fem pejlemærker, der til sammen formulerer en fælles vision for skoleområdet i København.

De fem pejlemærker, der blev vedtaget af Børne- og Ungdomsudvalget i 2013, har til formål at understøtte en tydelig, politisk retning, hvor der arbejdes mod fælles mål. Rapporten er bygget op omkring de fem pejlemærker og beskriver de udfordringer, der knytter sig til de enkelte pejlemærker, og hvor-

dan der arbejdes med at imødekomme udfordringerne. På den måde vil rapporten både give læseren et billede af udviklingen på tværs af skolerne og konkrete eksempler på, hvordan der arbejdes med at udvikle kvaliteten.

De fem pejlemærker lægger sig tæt op ad de tre nationale mål, som blev vedtaget i forbindelse med folkeskole-reformen:

1. Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige som de kan
2. Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater
3. Tilliden til og trivsel i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Kvalitetsrapporten kan dermed ses som et udtryk for, hvordan Københavns Kommune arbejder med de nationale mål igennem de lokale pejlemærker, som Børne- og Ungdomsudvalget har sat for byens skoler.

De fem pejlemærker

Faglighed

”Alle elever skal være dygtigere”

Chancelighed

”Betydningen af social og etnisk baggrund skal mindskes. Der skal ikke udskilles flere elever til segregerede tilbud”

Ungdomsuddannelse

”Alle elever skal gennemføre en ungdomsuddannelse”

Trivsel

”Alle elever skal have et godt skoleliv, hvor de trives”

Tillid og attraktivitet

”Tilliden til skolerne og respekten for professionel viden og praksis skal højnes, så forældrene i København vælger folkeskolen”

Anvendelse af kvalitetsrapporten

De væsentligste formål med denne bydækkende rapport er at:

1. Formidle et samlet billede af den generelle kvalitet på skolerne i København Kommune
2. Danne grundlag for faglig dialog, både politisk og på de enkelte skoler, der skal sikre den fremadrettede udvikling på skolerne.

Resultaterne fra den bydækkende kvalitetsrapport er et vigtigt element i det politiske arbejde med at lede udviklingen af kommunens skoleområde, og rapportens resultater indgår således i Børne- og Ungdomsudvalgets løbende drøftelser.

Ud over denne samlede bydækkende rapport, der ser på kvaliteten af skoleområdet på tværs af alle skoler, er der til hver enkelt skole udarbejdet en individuel rapport. Den individuelle rapport kan ses som en lokal forlængelse af den samlede rapport, idet den med udgangspunkt i de fem pejlemærker giver et overblik over de enkelte skolars konkrete status, udvikling og eventuelle udfordringer. På samme måde danner de individuelle rapporter afsæt for faglig dialog og refleksion på de enkelte skoler. Her ser de forskellige skoleledere i samarbejde med deres bestyrelser på, hvilke konkrete udfordringer skolen står overfor, og hvilke mål, der på den bag-

grund skal gælde for skolens udvikling i de kommende år. Den bydækkende kvalitetsrapport er desuden også relevant for de enkelte skoler, da den giver mulighed for at skolen kan spejle egne resultater og tiltag i den generelle udvikling på tværs af byen.

I Børne- og Ungdomsudvalget og på de enkelte skoler munder de faglige drøftelser ud i beslutninger om nye tiltag og indsatser. På både politisk og lokalt niveau spiller anvendelsen af kvalitetsrapportens resultater og konklusioner således en central rolle i at indkredse og sikre det udviklingsmæssige fokus på skoleområdet i København.

Overordnede resultater og tendenser

I dette afsnit opsummeres de resultater, som kapitlerne præsenterer i forbindelse med de enkelte pejlemærker. Rapporten viser, at den positive udvikling, som har været kendetegnende for byens skoler gennem de seneste fire år, fastholdes, og at der i nogle sammenhænge er sket en yderligere positiv udvikling.

Stabilt niveau ved folkeskolens prøver og fremgang i resultaterne for de nationale test

Kapitlet 'Faglighed' viser, at gennemsnittet i de bundne prøver ved folkeskolens 9.-klasseprøve ligger stabilt på 6,84 tilsvarende sidste års gennemsnit. Skolerne fastholder dermed den positive udvikling, som har gjort sig gældende siden 2013. Dog er skolerne i Københavns Kommune endnu ikke helt på niveau med landsgennemsnittet på 7.

Det er især i forhold til resultaterne i de nationale test, at der er sket en positiv udvikling. Her er det særligt positivt at fremhæve, at eleverne i 3. klasse i matematik nu lever op til målsætningen om, at 80 % af eleverne skal klare sig godt eller bedre end det. Yderligere er andelen af dygtige elever steget i læsning på 2., 4. og 8. klassetrin. I 6. klasse er niveauet i både matematik og dansk uændret i forhold til sidste år.

Efter flere års stigning er der fra 2016 til 2017 et fald i kompetencedækningsgraden. Det forventes dog, at målet om fuld kompetencedækning i 2020 kan nås på trods af mindre udsving.

Færre elever får dårlige resultater i nationale tests, men der er fortsat behov for at mindske præstationsgabets mellem de fagligt stærkeste og fagligt svageste

Kapitlet 'Chancelighed' viser overordnet set en positiv udvikling mod en styrket chancelighed, hvor færre elever har sproglige udfordringer, når de starter i skole, og hvor færre elever får dårlige resultater i de nationale test i dansk og matematik. Samtidig viser kapitlet, at der gennem de seneste fem år gennemgående har været en stigning i karaktergennemsnittet ved prøverne blandt de 20 % svageste, og at andelen af elever med karakteren 2 eller derover i dansk og matematik er stabil.

Kapitlet viser dog også, at det i de bundne prøver endnu ikke er lykkedes at løfte de 20 % dårligst præsterende elever samt de tosprogede elever op i mod gennemsnittet, og at der derfor fortsat er et præstationsgab mellem disse elevgrupper og gennemsnittet.

Endelig viser kapitlet, at der er en stigning i andelen af elever i almenundervisningen.

Flere elever er glade for deres skoler

Kapitlet 'Trivsel' viser, at der har været en stigning i trivslen og skoleglæden blandt eleverne i de københavnske skoler. I foråret 2017 blev den nationale trivselsmåling gennemført for tredje gang, og målingen viser, at eleverne i København trives ligeså godt, som eleverne gør i resten af landet. Langt de fleste elever er glade for deres skole og svarer i det hele taget positivt på trivselsspørgsmålene. I løbet af de tre år undersøgelsen er gennemført, er andelen, der er glade for deres skole, vokset, og samtidig oplever færre børn, at de bliver mobbet.

Flere elever påbegynder en ungdomsuddannelse, mens kun få vælger en erhvervsuddannelse

I overgangen til ungdomsuddannelse ses en tydelig fremgang i andelen af unge, der 15 måneder efter afsluttet 9. klasse er i gang med en ungdomsuddannelse. Fra 2012/13 til 2016/17 er andelen steget fra 82,6 % til 86,5 %. Fremgangen i andelen af unge, der er i gang med en ungdomsuddannelse, hænger i høj grad sammen med, at flere unge vælger at påbegynde en gymnasial ungdomsuddannelse. Således har der over de senere år været en konstant stigning i andelen, som er i gang med en gymnasial ungdomsuddannelse, og i dag er det 73,7 % af en årgang, som er i gang med dette 15. måneder efter, at de har forladt 9. klasse. Modsat har andelen af unge, der vælger en erhvervsuddannelse, været svagt faldende og udgør i dag 11,5 % af en årgang.

Flere forældre vælger den lokale folkeskole, og medarbejdernes trivsel er styrket

Kapitlet viser, at forældrenes tilvalg af folkeskolen har været nogenlunde stabilt de seneste fire år, mens der er sket en tydelig fremgang i skolernes evne til at fastholde deres elever. Dette viser sig ved at andelen af børn, der forlader deres folkeskole midt i et skoleforløb, er faldende. Blandt de børn, som i 2017 skulle starte i 0. klasse, valgte 62 % af forældrene den lokale distriktsskole.

Derudover viser kapitlet, at der har været en positiv udvikling i både sygefravær og trivsel blandt medarbejderne på skolerne. Det ses ved et fald i det samlede sygefravær på 0,8 dage i forhold til 2015 samt en markant positiv udvikling i medarbejdernes besvarelser i trivselsmålingen fra 2017.

Vigtige udfordringer og indsatser

Samtidig med at det kan konstateres, at der gennemgående er en positiv udvikling i arbejdet med pejlemærkerne for byens skoler, viser rapporten også nogle væsentligste udfordringer, som det er vigtigt at være opmærksom på. Mange af de udfordringer, som rapporten peger på, er velkendte og noget, som kommunen allerede har stort fokus på. I rapporten fremgår det således også, hvordan forvaltningen og byens skoler allerede arbejder med at skabe positiv udvikling i forhold til pejlemærkerne.

Flere skoler skal have bedre resultater i de bundne prøver

Analyserne i kvalitetsrapporten viser, at knap to tredjedele af byens skoler ikke får det gennemsnit i de bundne prøver, som man kunne forvente, når man sammenholder deres gennemsnit med skoler, der har et sammenligneligt elevgrundlag. På trods af at gennemsnittet i de bundne prøver i 9. klasse gennemgående har været stigende gennem de seneste fem år, er der således fortsat behov for at have fokus på, hvordan skolerne kan lykkes med at sikre, at alle elever bliver så dygtige som de kan.

Forskellen mellem de et- og tosprogede elevers faglige præstationer og trivsel i skolen skal mindskes

Gennem de seneste år har der været en positiv udvikling i de tosprogede elevers faglige resultater ved de bundne prøver i 9. klasse. Alligevel er der fortsat et ganske stort gab op til de etsprogede elevers gennemsnit. Det samme gør sig gældende i forhold til trivsel, hvor de tosprogede elever gennemgående svarer mere negativt på spørgsmålet om, hvor ofte de er glade for deres skole. Dette kalder på vigtigheden af en fortsat stor opmærksomhed på, at undervisningen og læringsmiljøet i skolen tager afsæt i de forskellige forudsætninger, som eleverne kommer med.

Fraværet blandt elever skal mindskes
Forvaltningen og skolerne i Københavns Kommune har i en årrække haft fokus på, at fraværet blandt skolens elever skal mindskes. Alligevel viser analyserne i rapporten, at det endnu ikke er lykkedes at sænke fraværet, og at fraværet blandt kommunens børn således fortsat er højere end landsgennemsnittet. Der er igangsat en række initiativer for at mindske fraværet, og udviklingen bliver fulgt hen over de kommende år.

Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse

Nationalt er det sat som mål, at 25 % af en ungdomsårgang i 2020 skal vælge en erhvervsuddannelse. I dag er det 11,5 % af en årgang i Københavns Kommune, som er i gang med en erhvervsuddannelse 15 måneder efter at have forladt 9. klasse. Der er således behov for et særligt fokus på, hvordan skolerne og Ungdommens Uddannelsesvejledning kan understøtte eleverne i overgangen til ungdomsuddannelse og understøtte at de unge i højere grad vælger en erhvervsuddannelse.

Faglighed

Nationalt arbejder vi mod det fælles mål, at 'Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, som de kan'. Dette nationale mål hænger sammen med et af Københavns Kommunes fem pejlemærker for folkeskolen, nemlig at:

**Alle elever
skal være dygtigere**

I dette kapitel sættes der fokus på resultaterne i de bundne prøver og nationale test og på den udvikling, der har været i elevernes faglige kompetencer gennem de seneste år. Samtidig beskriver vi, hvordan vi Københavns Kommune arbejder med at styrke elevernes faglighed.

“Udgangspunktet er, at alle børn skal blive så dygtige, som de kan.

Det gælder både fagligt, personligt og socialt.

Livsduelighed, demokratisk dannelse og medborgerskab bliver her centrale begreber.”

Stabilt niveau i resultaterne ved folkeskolens 9. klasseprøve

Hvert år i maj og juni går eleverne i 9. klasse til prøve i en række bundne prøvfag, nemlig dansk, matematik, engelsk, fysik/kemi, biologi og geografi. Herudover udtrækkes én prøve fra henholdsvis den humanistiske fagblok og én prøve fra den naturfaglige blok.

Kigger vi på udviklingen i karaktergennemsnittet for de bundne prøvfag i 9. klasse, ses det, at der siden 2013 har været en positiv udvikling, hvor skolerne i Københavns Kommune er gået fra et gennemsnit på 6,5 i 2013 til 6,8 i 2017. Gennemsnittet på 6,84 har ligget stabilt siden sidste år og viser, at skolerne i Københavns Kommune fastholder den positive udvikling, som har gjort sig gældende siden 2013. Der er dog fortsat behov for fokus på, hvordan elevernes faglige resultater kan styrkes, og derved nærme sig landsgennemsnittet på 7. Dette fremgår af tabel 1.

Fokuserer vi på udviklingen i de enkelte bundne prøvfag ses det, at der i de enkelte discipliner har været en udvikling det seneste år. I dansk læsning og dansk skriftlig fremstilling har der været en tilbagegang på 0,4 karakterpoint, mens der har været en mindre fremgang i henholdsvis engelsk og matematik uden hjælpemidler.

Tabel 1

Gennemsnit i de bundne prøvfag ved 9. klasseprøverne 2013-17

Elever i almenskoler og specialskoler

Karaktergennemsnit for hele byen	2013	2014	2015	2016	2017
København	6,49	6,35	6,66	6,84	6,84 ¹
Hele landet	6,66	6,70	6,98	7,03	7,00

¹ I denne tabel har vi valgt at benytte os af UVM's data idet der sammenlignes med gennemsnittet på landsplan. Tallet afviger 0,01 karakterpoint fra BUF's egne data. De øvrige steder i rapporten samt i de enkelte skolers kvalitetsrapporter anvendes BUF's egne tal med mindre andet er angivet.

Tabel 2

Gennemsnit i de enkelte delprøveri København²

Elever i almenskoler og specialskoler

Gennemsnit i de enkelte discipliner, København	2013	2014	2015	2016	2017
Dansk, læsning	6,3	6,1	6,0	6,5	6,1
Dansk, mundtlig	7,5	7,8	7,8	8,1	8,1
Dansk, retskrivning	5,9	5,5	6,5	6,8	6,7
Dansk, skriftlig fremstilling	6,3	6,2	6,4	6,4	6,0
Engelsk, mundtlig	7,6	7,5	7,8	7,9	8,1
Fysik/Kemi	6,2	6,4	6,8	6,8	-
Fysik/Kemi, Biologi og Geografi	-	-	-	(8,1)	7,6
Matematik med hjælpemidler (problemløsning)	5,7	5,5	6,1	6,1	5,9
Matematik uden hjælpemidler (færdighed)	6,5	6,1	6,4	6,4	6,5

² Bemærk at der generelt knytter sig en del usikkerhed til sammenligning af karakterer over tid. Eventuelle udsving kan skyldes ændrede prøveformer, prøveoplæg og hjælpemidler eller ændrede faglige mål frem for en egentlig faglig fremgang eller tilbagegang inden for de enkelte fag.

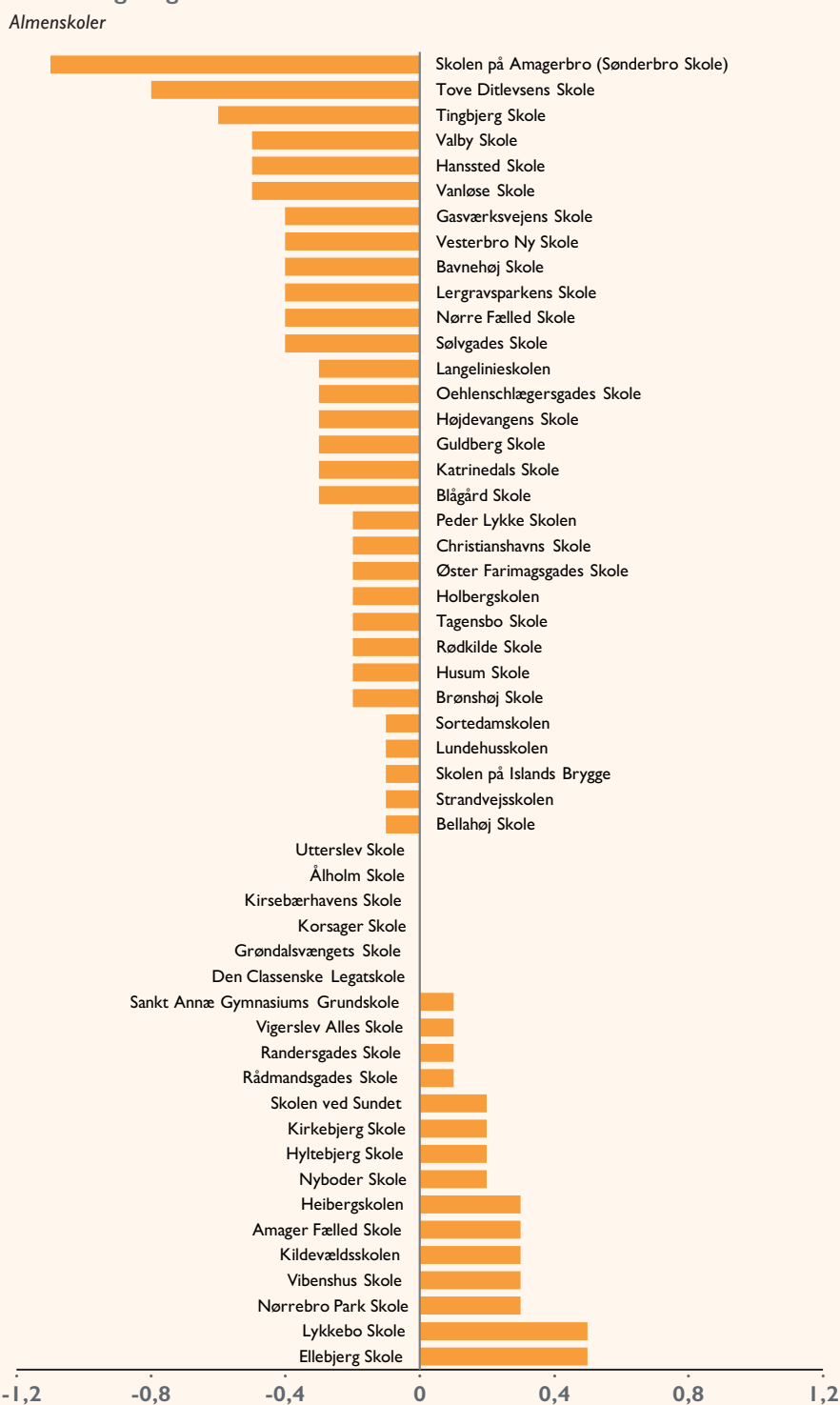
Ikke alle skoler opnår de faglige resultater, som man kunne forvente

Det er enhver skoles opgave at udfordre, løfte og motivere sine elever til at blive så dygtige, som de kan. Men man ved også, at skoler med forskellige elevsammensætninger har forskellige muligheder for at løfte denne opgave. Faktorer som forældrenes økonomi og uddannelsesniveau har afgørende betydning for de forudsætninger, som eleverne kommer i skole med. Det betyder, at det resultat, der er flot på én skole, kan være skuffende på en anden skole, fordi man ud fra elevsammensætningen kunne forvente et bedre resultat.

I figur 1 nedenfor vises det, hvordan skolernes gennemsnitsresultater ved prøverne for skoleåret 2016/17 ser ud i forhold til, hvad man kan forvente på baggrund af resultaterne på andre skoler med en sammenlignelig elevsammensætning – den såkaldte socio-økonomiske reference. 0 er udtryk for, at eleverne på skolen klarer sig som forventet til 9.-klasseprøven, mens en negativ score er udtryk for, at eleverne klarer sig dårligere, end man kunne forvente og vice versa. Skalaen er opgjort i karakterpoint. Det skal bemærkes, at det ikke er muligt at beregne, hvorvidt der er tale om statistisk signifikante resultater. Derfor skal resultatet på den enkelte skole bruges med forbehold.

På trods af dette forbehold fremgår det af tabellen nedenfor, at en større gruppe af de københavnske skoler scorer dårligere, end man kunne forvente, mens en lidt mindre gruppe scorer bedre, end man kunne forvente.

Figur 1
Skolernes resultater (2017) i forhold til resultaterne for sammenlignelige skoler

Særlige indsatser til udvalgte skoler

Kvaliteten af de københavnske folkeskoler er et fælles ansvar mellem skole, forvaltning og politikere. Hvis en skole oplever særlige udfordringer eller et særligt behov for faglig understøttelse, er dette en opgave, der skal løftes i fællesskab. I denne forbindelse er faglige handlingsplaner et vigtigt redskab.

En skoles individuelle kvalitetsrapport kan pege på forskellige udfordringer, og afhængig af omfanget af udfordringerne kan det være relevant at arbejde med en faglig handlingsplan for skolen. Årsagerne er forskellige – det kan være udfordringer med skolens faglige niveau, elevernes trivsel, uddannelsesparathed eller andet.

Udviklingen af handlingsplanen sker i samarbejde mellem forvaltning og skole. På baggrund af analyse og refleksion omkring skolens visioner, udfordringer og eksisterende indsatser tages der en fælles beslutning om, hvilke nye indsatser der skal igangsættes. Ved at løfte opgaven i fællesskab og sammentænke skolens eksisterende visioner med input og support fra forvaltningen er målet med handlingsplanen at komme skolens specifikke udfordringer til livs gennem målrettede indsatser.

Handlingsplanen har typisk en varighed på to år med indlagte halvårlige opsamlinger, hvor skolens udfordringer og indsatser evalueres og præciseres. Det er forvaltningens rolle løbende at støtte skolen i arbejdet med den faglige handlingsplan gennem support til indsatser samt udførelse og evaluering. Supporten kan fx være kompetenceudvikling af medarbejdere eller tilrettelæggelse af læringsforløb til udvalgte elevgrupper.

På nuværende tidspunkt er 12 skoler i København på faglig handlingsplan:

- I 2015 blev 12 skoler udvalgt til faglig handlingsplan, hvoraf seks skoler har afsluttet deres forløb, og seks skoler har forlænget deres forløb til skoleåret 2017/18.
- I 2016 blev yderligere tre skoler udvalgt til at komme på faglig handlingsplan. Ved afslutningen af skoleåret 2017/18 har skolerne gennemført et toårigt forløb på faglig handlingsplan.
- I 2017 blev endnu tre skoler udvalgt til at komme på faglig handlingsplan. Ved afslutningen af skoleåret 2018/19 har skolerne gennemført et toårigt forløb på faglig handlingsplan.

Tilbagemeldingerne fra de 12 skoler i efteråret 2017 er overordnet set positive. Skolerne oplever, at det skaber systematik og sammenhæng, når skolens udfordringer og opgaver rammesættes i handlingsplanen. Skolerne oplever også, at handlingsplanen bidrager til at fastholde et skarpere fokus på, hvad skolens udfordringer består i og hvilke konkrete indsatser, der kan afhjælpe dem. Handlingsplanerne er dermed et vigtigt redskab for skolerne, da de udgør et afsæt for skolernes arbejde med understøttende indsatser.

Udover kommunens handlingsplanskoncept er der også en række øvrige bydækkende indsatser og initiativer, som skal bidrage til at styrke de faglige resultater på skolerne. Et eksempel på dette er bl.a. 'Læring der ses'.

Læring der ses

Læring der ses er et tværgående udviklingsprojekt, som siden 2015 har kørt på mellemtrinnet på alle skoler, og som siden 2017 er blevet udvidet til også at omfatte 7. og 8. klassetrin.

Projektet bygger på en ambition om, at læring skal være synlig – for både medarbejdere og elever. Læring skal således tage udgangspunkt i klare og synlige mål, og det er vigtigt, at eleven selv forstår og kan fortælle om sin vej mod de konkrete mål. I denne proces er feedback og evaluering vigtige elementer, da det kan være med til at give eleven overblik over, hvordan hun eller han udvikler sig skridt for skridt.

En vigtig del af 'Læring der ses' er kollegial supervision og sparring, der skal sikre, at man i undervisningsteamet er løbende opmærksom på at tilrettelægge undervisningen på en måde, som har positiv effekt på elevernes læring og trivsel. På hver skole uddannes derfor tre såkaldte didaktiske vejvisere. Vejviserne fungerer som faglige sparringspartnere for deres kollegaer og har til opgave at udvikle og udbrede de metoder, som Læring der ses bygger på.

Positiv udvikling i de nationale test

Resultaterne i de nationale test giver et billede af skolernes arbejde med at understøtte elevernes faglige udvikling undervejs i skoleforløbet. I forbindelse med folkeskolereformen er der opstillet tre nationale mål, hvor vi i dette afsnit følger op på, hvordan Københavns Kommune lykkes med at indfri de første to mål. Det sidste mål kigger vi på i kapitlet om Chancelighed.

De tre nationale mål er, at:

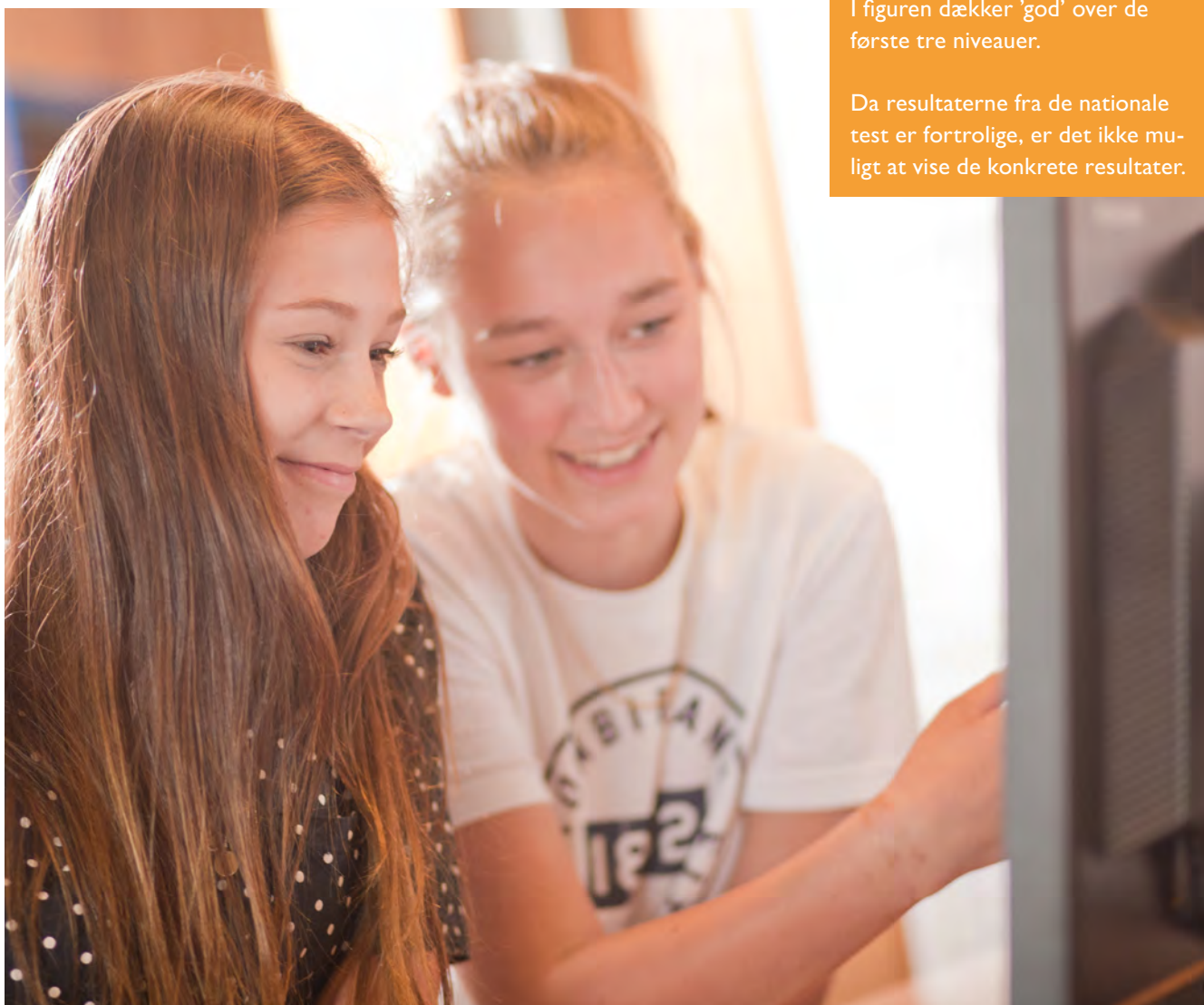
- Mindst 80 % af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test
- Andelen af de allerdygtigste elever i dansk og matematik skal stige år for år
- Andelen af elever med dårlige resultater i de nationale test for læsning og matematik skal reduceres år for år.

Når vi kigger på udviklingen i andelen af elever med gode resultater, er det med afsæt i de seks niveauer, som alle elever inddeles på i de nationale test:

- Fremragende præstation
- Rigtig god præstation
- God præstation
- Jævn præstation
- Mangelfuld præstation
- Ikke tilstrækkelig præstation.

I figuren dækker 'god' over de første tre niveauer.

Da resultaterne fra de nationale test er fortrolige, er det ikke muligt at vise de konkrete resultater.

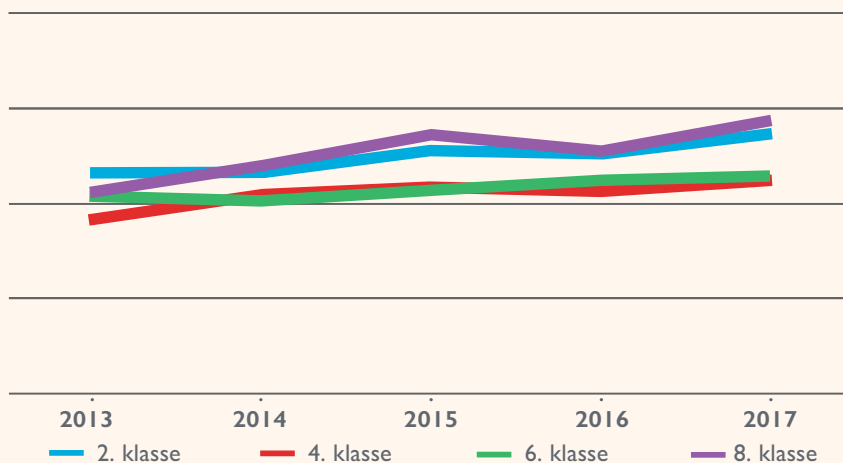
I figurene nedenfor viser vi, hvilken udvikling der har været for eleverne i København i forhold til de første to mål.

Hvis vi i første omgang kigger på udviklingen i andelen af elever med gode resultater, ser vi her, at der på trods af enkelte udsving ses en kontinuerlig fremgang i læsning, og at der i 2., 4. og 8. klasse har været en stigning i andelen af elever med gode resultater det seneste år. For eleverne i 6. klasse har niveauet været stabilt. Figuren viser også, at vi på 2. og 8. klassetrin er relativt tæt på at opnå målet om, at 80 % skal være gode til at læse, mens der på trods af kontinuerlig fremgang på 4. og 6. klassetrin stadig er et godt stykke vej, før målet nås.

Kigger vi på udviklingen i andelen af elever med gode resultater i matematik, kan vi se en særlig positiv udvikling i resultaterne på 3. klassetrin. Her har vi nået målet om, at 80 % skal være gode. I 6. klasse har der også været en positiv udvikling siden 2013, men det seneste år har der ikke været en udvikling i andelen af elever med gode resultater. (Figur 3)

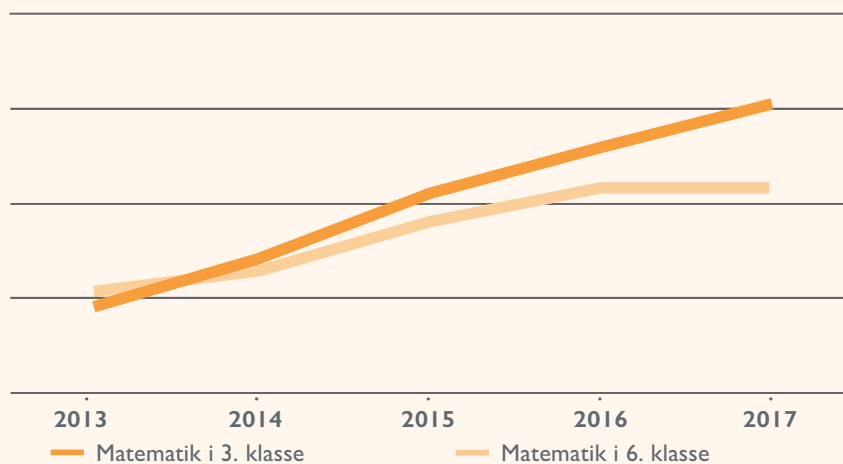
Figur 2
Andel af elever med gode resultater i dansk, læsning

Elever i alment skoler og specialskoler, København

Figur 3
Andel af elever med gode resultater i matematik

Elever i alment skoler og specialskoler, København

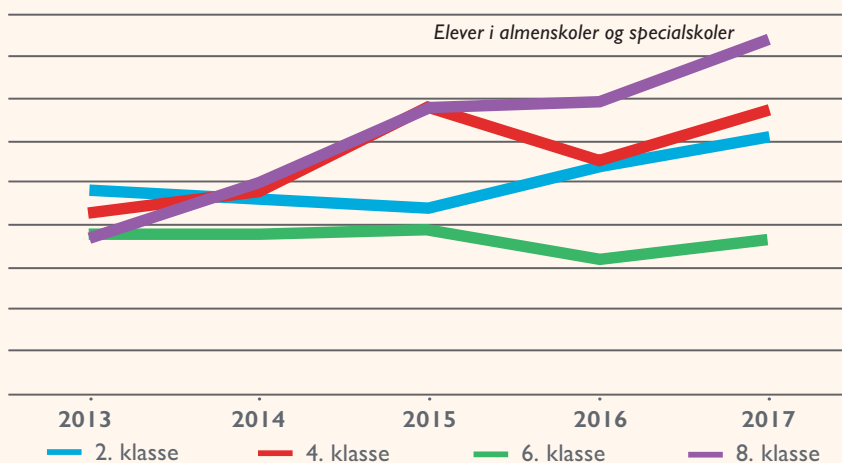
Det andet nationale mål, som vi følger, er udviklingen i andelen af de allerdygtigste elever, som skal stige år for år. De allerdygtigste elever er dem, der på skalaen placerer sig i kategorien "fremragende".

Som det ses i figur 4, har der tidligere år været stagnation (eller endda tilbagegang) på målet, men der er for læsning på alle fire klassetrin fremgang i andelen fra 2016 til 2017.

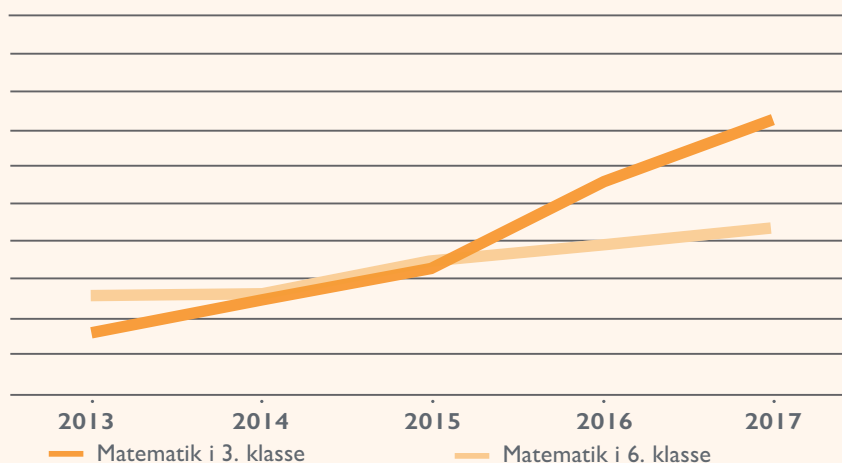
Også i matematik er der fremgang i andelen af de allerdygtigste, særligt for eleverne i 3. klasse. Det betyder, at andelen af de allerdygtigste elever faktisk er steget hvert eneste år over en femårig periode på både 3. og 6. klassetrin. (Figur 5)

Overordnet set tegner ovenstående tabeller tilsammen et positivt billede af udviklingen i det faglige niveau i Københavns Kommune. Den positive udvikling i matematik er særlig interessant, fordi der i kommunen gennem de senere år har været et særligt fokus på netop at styrke de faglige resultater i matematik.

Figur 4
Udviklingen i andelen af de allerdygtigste elever i dansk, læsning
København

Figur 5
Udviklingen i andelen af de allerdygtigste elever i matematik
København

Matematik har været og er stadig et særligt fokusområde i Københavns Kommune. For selvom der er en positiv fremgang i resultaterne fra de nationale test i matematik, er der fortsat behov for en fokuseret indsats i arbejdet med at styrke matematikresultaterne ved de bundne prøver i 9. klasse. Derfor er der også sat initiativer i gang med henblik på at styrke undervisningen i faget. Konkret har Københavns Kommune i oktober 2017 lanceret ”Sammen om matematik”, som er en fælles ramme med fokuspunkter og målsætninger for pædagogisk praksis og undervisning i matematik. Københavns Kommune har formuleret tre overordnede målsætninger for perioden 2017-2021:

- Alle dag- og fritidsinstitutioner udvikler en praksis, hvor der arbejdes med matematisk opmærksomhed i hverdagssituationer
- Alle elever udvikler deres matematiske faglighed gennem en undervisning, der er rettet mod de matematiske kompetencer
- Alle, der underviser i matematik, samarbejder i matematikdidaktiske praksisfællesskaber med fokus på børn og unges læring.

For at understøtte skolernes arbejder er der i skoleåret 2017/2018 tilbudt kompetenceudvikling og bydækkende support i form af kurser og praksisnær skræddersyet faglig support – også i dagtilbud - samt skak i indskolingen til at understøtte undervisningen i matematik.

Kompetencedækning i undervisningen

I arbejdet med at styrke fagligheden og de faglige resultater i de københavnske skoler er det relevant at kigge på kompetencedækningen i undervisningen, dvs. andelen af undervisningstimer som varetages af en lærer med det relevante undervisningsfag eller tilsvarende kompetencer. En høj kompetencedækning ses som et væsentligt parameter i arbejdet med at styrke undervisningen og de faglige resultater. Den tidligere regering og Kommunernes Landsforening har i den forbindelse indgået en aftale om, at skolerne frem mod 2020 skal opnå fuld kompetencedækning, dvs. en kompetencedækning på 95 %.

I Københavns Kommune er der stadig et stykke vej mod at nå dette mål. I figur 6 nedenfor fremgår det, at der har været et lille fald i kompetencedækningen det seneste år. Det er her væsentligt at bemærke, at kompetencedækningen til dels vurderes på baggrund af den enkelte skoleleders skøn, og at der på denne baggrund kan være variationer fra år til år.

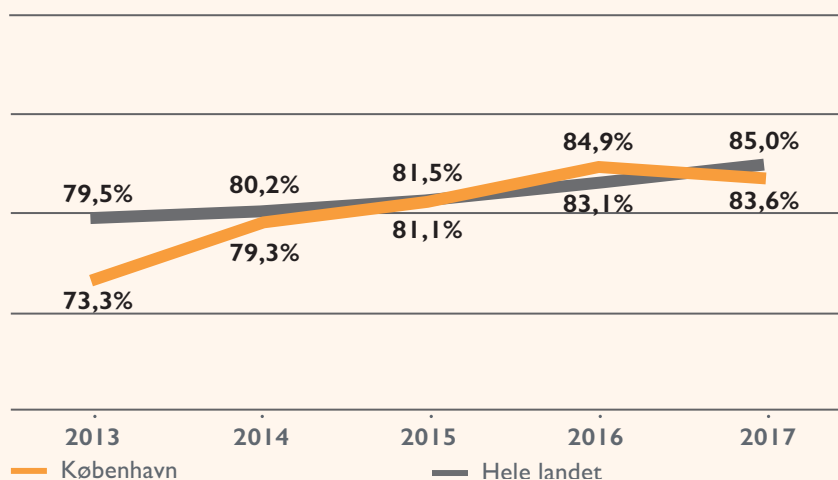
Ser vi videre på kompetencedækningen for de fag, som eleverne går til prøve i, ses det, at kompetencedækningen følger landsgennemsnittet. Kompetencedækningen er således højest i fagene fysik/kemi, dansk og matematik. Dette fremgår af figur 7.

For at opnå målet om fuld kompetencedækning inden 2020 har Københavns Kommune formuleret en handleplan. Denne plan omfatter bl.a. en række modeller for kompetenceudvikling i undervisningsfagene, som gennemføres efter en særlig københavnermodel, hvor der lægges vægt på en vekselvirkning og sammenhæng mellem lærerens uddannelse i forløbet og den praksis,

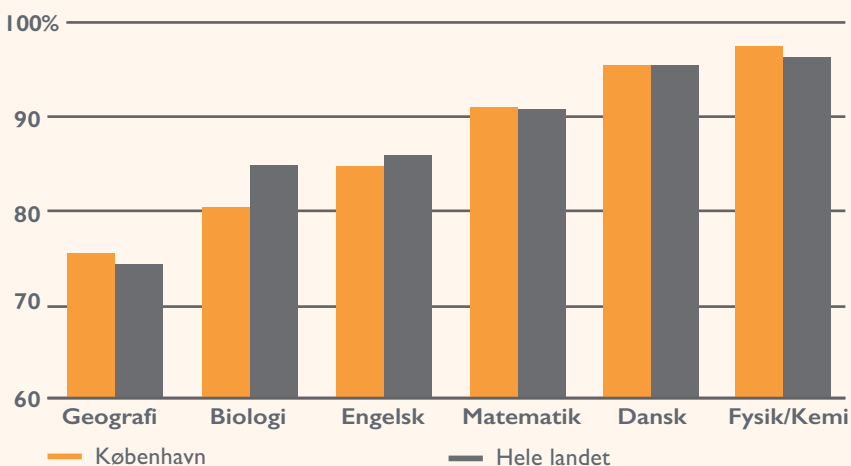
læreren har i faget på skolen. Alle forløb har fokus på læringsmålsorienteret undervisning, og i alle forløb indgår et praksisforløb med fokus på den sproglige dimension i faget (som er et tværgående tema i Fælles Mål i alle folkeskolens fag), herunder særlige udfordringer for elever med dansk som andetsprog.

Herudover indeholder handleplanen hjælp til skolelederne med at kompetencevurdere medarbejderne samt vikardækning og jobrotationsordning, så skolerne og undervisningen belastes mindst muligt af, at medarbejderne skal af sted på kurser mv.

Figur 6
Kompetencedækning i undervisningen (udvikling over 5 år)

Figur 7
Kompetencedækning i undervisningen fordelt på fag (UVM), 2016/17

Chancelighed

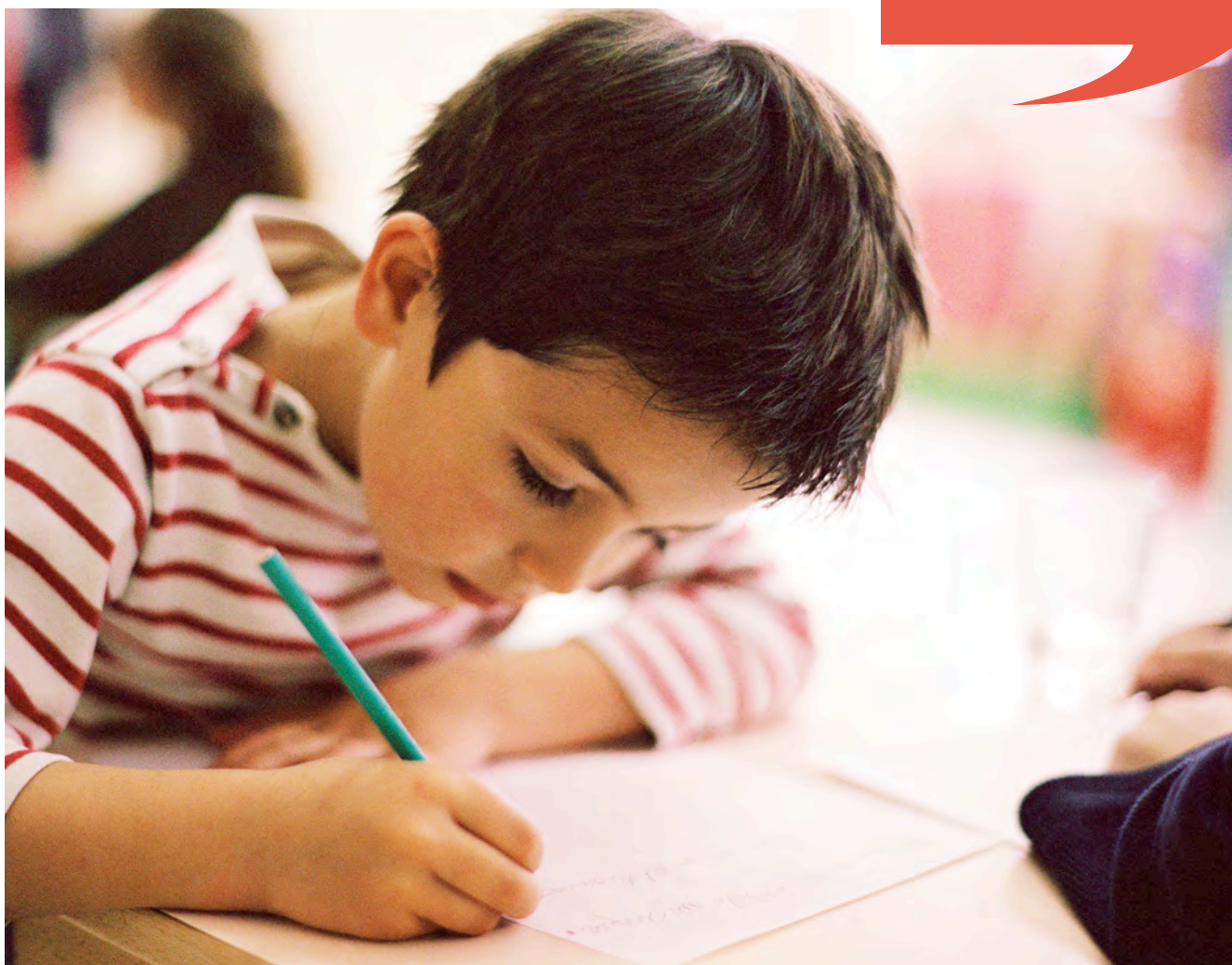
I Københavns Kommune arbejdes der med at sikre, at alle elever har lige chancer. Med byens meget differentierede befolknings sammensætning ligger der en vigtig opgave i at sørge for, at alle elever – uanset baggrund – har de samme muligheder for at udvikle sig fagligt og socialt, og skolen spiller en vigtig rolle i dette arbejde. I København er det derfor et pejlemærke, at:

”Betydningen af social og etnisk baggrund skal mindskes. Der skal ikke udskilles flere elever til segregerede tilbud.”

Dette pejlemærke hænger sammen med et af de tre nationale mål for folkeskolen, nemlig at: ”Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater”.

I dette kapitel fremgår det, hvordan skolerne i Københavns Kommune lykkes med at styrke alle elevers faglige resultater og trivsel, uanset hvilken baggrund eller forudsætninger eleverne har.

”I København er der en særlig udfordring i at mindske betydningen af social og etnisk baggrund i forhold til faglige resultater, uddannelsesparathed og generel livsduelighed. Samtidig er det vigtigt, at så mange som muligt bevares i folkeskolens brede fællesskab.”

En mangfoldig elevgruppe

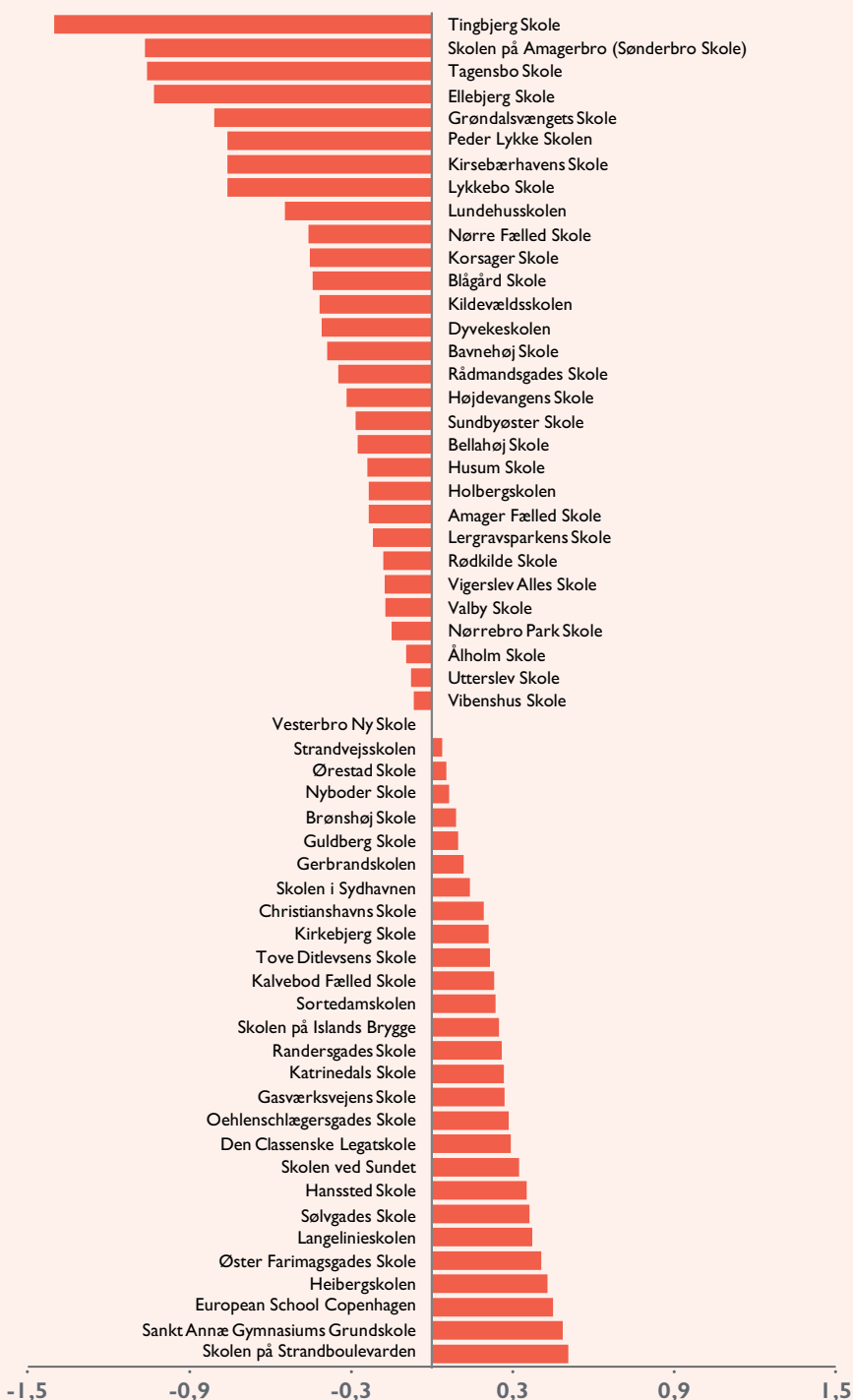
Arbejdet med chancelighed er særligt relevant i en kommune som København, hvor elevgruppen er præget af en stor grad af mangfoldighed. Denne mangfoldighed kommer blandt andet til udtryk, når der kigges på elevernes socioøkonomiske baggrunde, forstået som forældrenes uddannelsesbaggrund, forældrenes indkomstniveau og forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet.

Figur 8 nedenfor viser forskellen i den socioøkonomiske baggrund blandt eleverne i de københavnske skoler. Værdien '0' markerer et socioøkonomisk gennemsnit for alle børn og unge i København mellem 0 og 24 år. De negative tal til venstre for midterlinjen er udtryk for at socioøkonomien for eleverne på de enkelte skoler, samlet set er lavere end gennemsnittet. Omvendt er de positive tal til højre for midterlinjen udtryk for skoler, hvor elevernes samlede socioøkonomi ligger højere end gennemsnittet.

Figuren viser en stor variation på de enkelte skoler, hvor eleverne på nogle skoler (til venstre for midterlinjen) har et elevgrundlag med en svagere socioøkonomisk baggrund end den gennemsnitlige familie, mens skolerne til højre for midterlinjen har et elevgrundlag med en stærkere socioøkonomisk baggrund. Den store variation i elevsammensætningen på de forskellige skoler understreger vigtigheden af, at man lokalt på den enkelte skole igangsætter og udvikler indsatser, som er relevante og tager højde for de forskellige forudsætninger, som eleverne har.

Figur 8
Socioøkonomi fordelt på almenskoler

Almenskoler

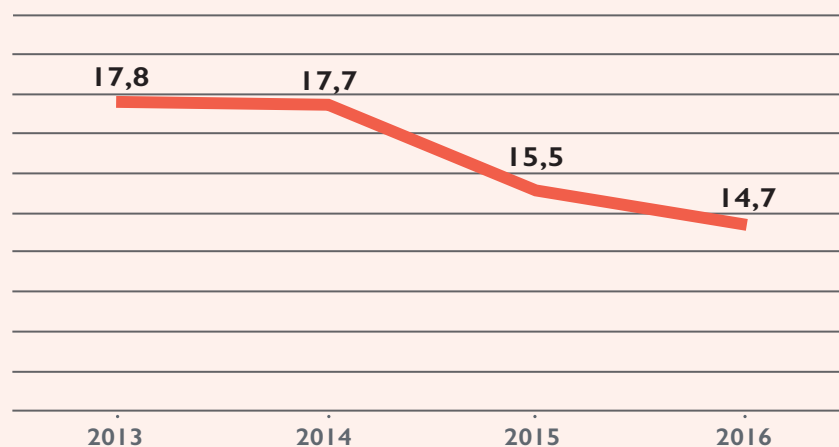
Flere elever har bedre sproglige forudsætninger ved skolestart

Man ved, at betydningen af gode, solide sprogkompetencer kan spores igennem hele elevens skolegang, og at der kan ses en sammenhæng mellem børns sproglige niveau ved skolestart og de resultater, de får senere i bl.a. de nationale test og ved folkeskolens prøver. Derfor er det relevant at kigge på udviklingen i elevernes sproglige kompetencer, når de begynder i skole. Når eleverne begynder i 0. klasse vurderes deres sproglige kompetencer på en skala fra 0-100, og de børn, der scorer under 15, vurderes at være sprogligt udfordrede.

Kigger man på udviklingen i andelen af elever, der er sprogligt udfordrede, når de begynder i skole, kan man se, at eleverne gennemgående starter med bedre sproglige kompetencer end tidligere. Andelen af børn med sproglige udfordringer er således faldende.

Trods den positive udvikling som figuren ovenfor viser, er det vigtigt at være opmærksom på, at der fortsat er 14,7 % af eleverne, der er sprogligt udfordrede og derfor har brug for en særlig opmærksomhed i skolen.

Figur 9
Udviklingen i andelen af elever med sproglige udfordringer på baggrund af resultater af sprogscreening i 0. klasse
Almenskoler, København

Positiv udvikling for de fagligt svageste elever i de nationale test

I et chancelighedsaspekt er det relevant at følge, hvordan skolerne i Københavns Kommune lykkes med at løfte de elever, der af forskellige årsager har faglige udfordringer. Dette kobler sig til arbejdet med det nationale mål om, at andelen af elever med dårlige resultater skal reduceres.

Figur 10 nedenfor viser udviklingen i andelen af elever med dårlige resultater i læsning på henholdsvis 2., 4., 6. og 8. klassetrin. Dårlige resultater dækker over 'mangelfulde' og 'ikke tilstrækkelige' præstationer i nationale test. Figuren tegner et positivt billede af, at andelen af elever med dårlige resultater er faldende, og at særligt andelen af elever med dårlige resultater i 8. klasse har været faldende gennem det seneste år.

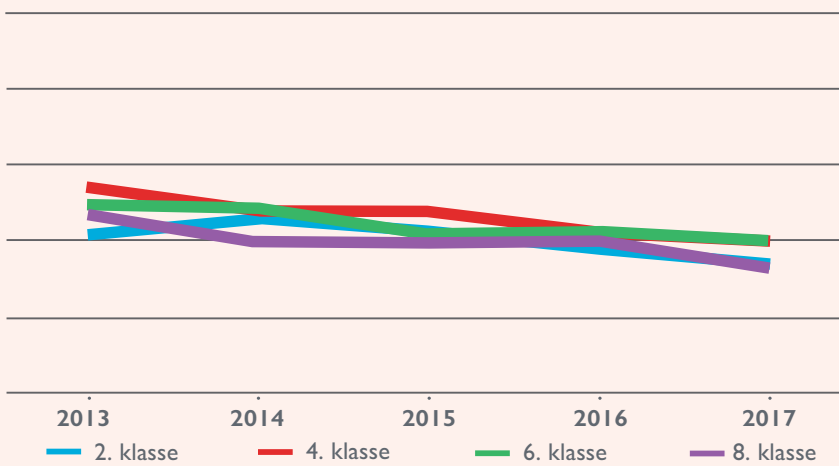
Fokuserer vi på udviklingen i andelen af de dårligst præsterende i matematik i 3. og 6. klasse, ses det, at der også her gennem de seneste 4-5 år har været et konstant fald i andelen af elever med dårlige resultater. Det seneste år er det imidlertid kun i matematik i 3. klasse, at der har været en fortsat positiv udvikling, mens niveauet blandt elever i 6. klasse er stort set uændret³.

Alt i alt tegner der sig således et positivt billede af udviklingen for de fagligt svageste elever i de nationale test i både læsning og matematik.

Figur 10

Udviklingen i andelen af elever med dårlige resultater i læsning ('mangelfuld præstation' og 'ikke tilstrækkelig præstation')

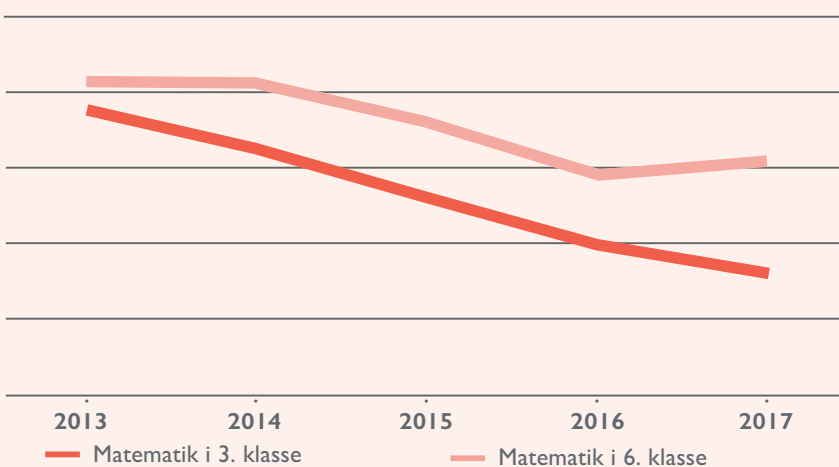
Elever i alment skoler og specialskoler

Figur 11

Progression på målet om, at andelen af elever med dårlige resultater skal falde år for år (kun matematik)

Elever i alment skoler og specialskoler

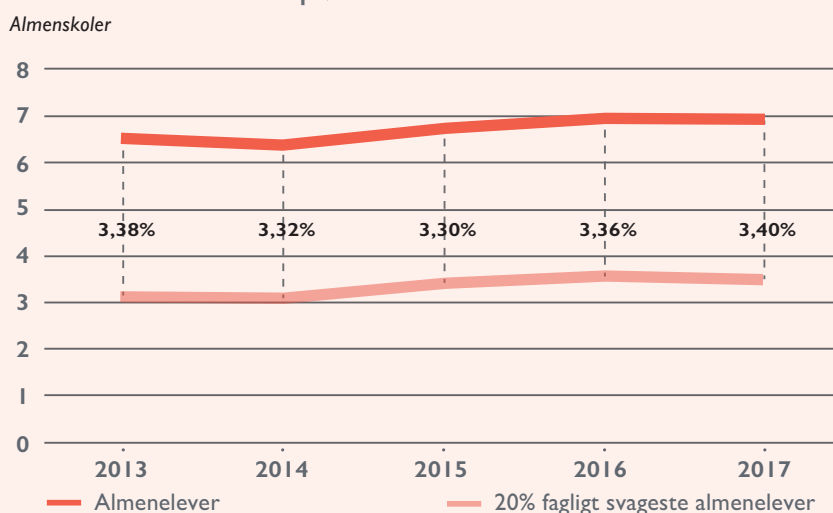
³ Stigningen på grafen i figuren er på under en procentpoint.

Præstationsgab mellem de fagligt svageste og gennemsnittet

Mens vi ved de tidligere figurer har kigget på udviklingen blandt de fagligt svageste elever i de nationale test, er det i et chancelighedsaspekt også relevant at kigge på udviklingen blandt de elever, som scorer dårligst i de bundne prøvfag i 9. klasse. Således er det væsentligt at være opmærksom på forskellene mellem de 20 %, som klarer sig dårligst, og det samlede gennemsnit. Denne såkaldte karakterdifference eller præstationsgab fortæller nemlig, i hvor høj grad skolerne i Københavns Kommune lykkes med at løfte de fagligt svageste elever. Og her viser figuren, at det endnu ikke er lykkedes at løfte de fagligt svageste i tilstrækkelig høj grad, og at der derfor fortsat er en difference. Dog viser figuren også, at karaktergennemsnittet for de 20 % svageste elever har været stigende de seneste fire år, dog med en tilbagegang det seneste år.

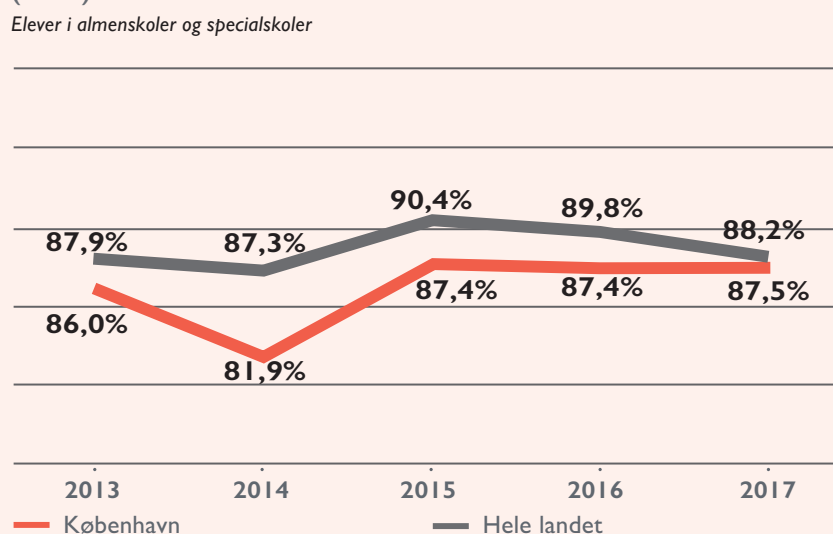
Udover udviklingen for de 20 % svageste elever, er det også relevant at se på udviklingen i andelen af elever, der får karakteren 2 eller derover i de bundne prøver i 9. klasse. Her ses et stabilt niveau gennem de sidste tre år, mens der på landsplan har været et løbende fald i denne andel. Københavns Kommune er derfor meget tæt på landsgennemsnittet.

Figur 12
Karakterdifference mellem almenelever og 20 % fagligt svageste almenelever i de bundne prøver⁴

⁴ Bemærk at gennemsnittet på 6,9 er 0,1 højere end det, der er angivet i kapitlet Faglighed. Det skyldes, at metoden, der her er brugt, udelukkende ser på resultater for almenelever..

Figur 13
Udvikling i andel elever med 2 eller derover i dansk og matematik (UVM)

At karaktergennemsnittet for de 20 % fagligt svageste elever har været stigende, og at andelen af elever med karakteren 2 eller derover er stabil, indikerer på den ene side, at skolerne med de chancelighedsindsatser, som forvaltningen har igangsat og stadig arbejder på, er nået et godt stykke vej med at løfte bunden af de fagligt udfordrede elever. På den anden er der

fortsat behov for at minimere differencen ved at løfte de fagligt svageste elever yderligere og fastholde og udvikle indsatser, der imødekommer elevernes forskellige forudsætninger.

KøbenhavnAkademiet er et eksempel på en indsats med netop dette fokus.

KøbenhavnAkademiet

KøbenhavnAkademiet er en indsats målrettet drenge i udskoling, som har faglige udfordringer og er motiverede til at løfte deres niveau. KøbenhavnAkademiet består af et intensivt forløb, hvor drengene tages ud af skolen til en camp. På campen fokuseres der på fagligt intensivt arbejde, der trænes i nye læringsstrategier og der arbejdes med en række personlighedstræk. Formålet er, at drengene skal etablere nye vaner med en fast struktur over deres hverdag med sund kost, motion og læringsstrategier.

Præstationsgab mellem de et- og tosprogede elever

På de københavnske skoler er cirka en fjerdedel af alle elever tosprogede, og de udgør en sammensat og alsidig elevgruppe, der dækker over mange forskellige sociale baggrunde og faglige forudsætninger.

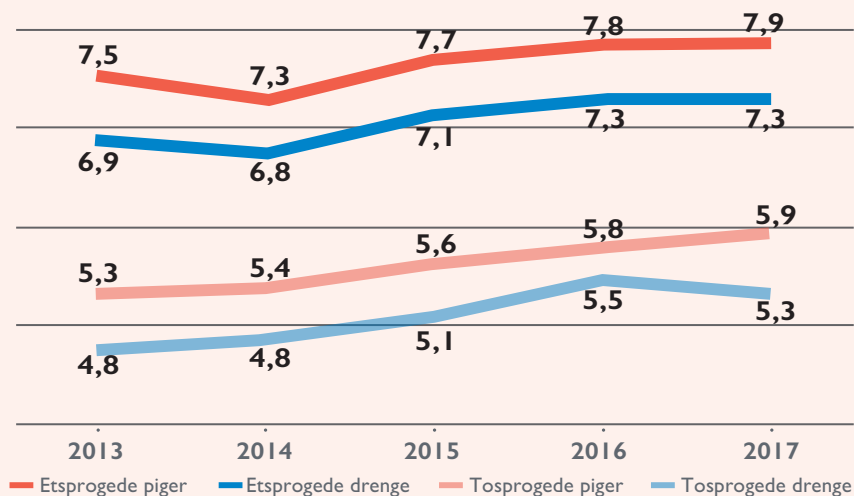
Af figuren nedenfor fremgår det, at der i Københavns Kommune fortsat er et fagligt præstationsgab mellem de et- og tosprogede elevers faglige resultater ved de bundne prøver i 9. klasse, og at dette præstationsgab på cirka 2 karakterpoint har ligget relativt stabilt de seneste fem år.

Dykes der ned i variationerne i kønnene, ses en generel tendens, hvor pigerne konsekvent ligger bedre end drengene. En særlig opmærksomhed er de tosprogede drenge, hvor det ikke er lykkedes at fastholde samme positive udvikling, som ellers har gjort sig gældende de seneste mange år. Fra skoleåret 2015/16 til 2016/17 er der således sket et lille fald i de tosprogede drenges gennemsnit.

Den forskel, som ses i et- og tosprogedes faglige præstationer, gør sig også gældende i forbindelse med trivsel, hvor der ses et stort gab imellem, hvor godt et- og tosprogede elever trives. Figur 15 nedenfor viser forskellen i andelen af elever, der svarer, at de "Meget tit" eller "Tit" er glade for deres skole. Elevernes besvarelser af, hvorvidt de er glade for deres skole viser en markant positiv udvikling blandt alle elevgrupper. Der ses imidlertid også nogle meget markante forskelle mellem henholdsvis et- og tosprogede elever, som er væsentlige at være opmærksomme på.

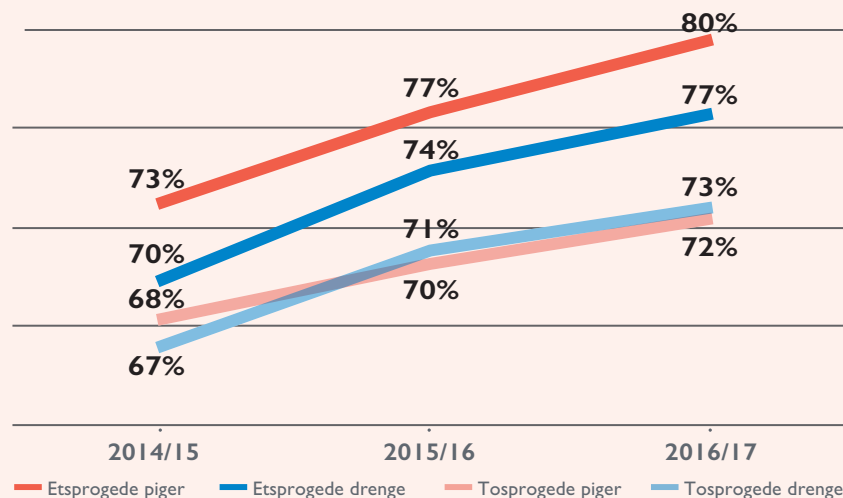
Figur 14
Gennemsnit i bundne prøver fordelt på et- og tosprogede elever samt køn

Elever i alment skoler og specialskoler

Figur 15
Udvikling i andelen af elever, der svarer "Meget tit" og "Tit" til spørgsmålet "Er du glad for din skole?"

Elever i alment skoler og specialskoler

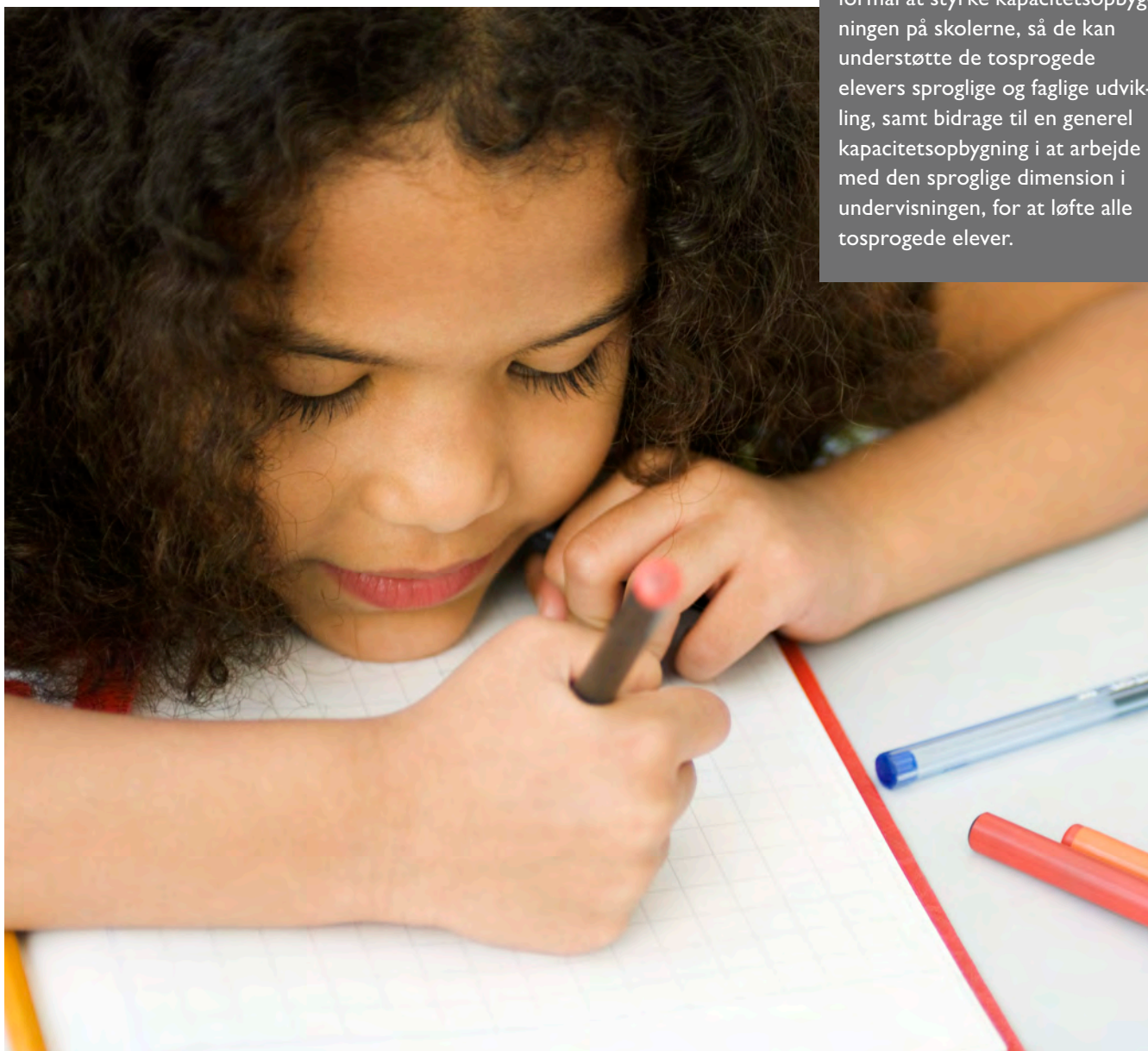

Trods den positive udvikling for alle elever fremgår det også af tabellen, at udviklingen blandt de tosprogede elever har været mindre end for de etsprogede elever. Der er således fortsat behov for fokus på, hvordan man kan sikre en styrket trivsel blandt særligt denne elevgruppe.

I Københavns Kommune er det en velkendt problematik, at der er store variationer i de faglige præstationer for henholdsvis et- og tosprogede elever, samt at der er forskelle i, hvor godt eleverne trives. Derfor har forvaltningen gennem de seneste år igangsat en række forskellige indsatser, som skal bidrage til at mindske disse forskelle.

Styrket arbejde med dansk som andetsprog

Et af de nyeste tiltag, der skal bidrage til en understøtte en positiv udvikling blandt de tosprogede elevers faglige niveau og trivsel, er bl.a. en treårige kompetenceudviklingsindsats som tager afsæt i skolernes behov, og som har til formål at styrke kapacitetsopbygningen på skolerne, så de kan understøtte de tosprogede elevers sproglige og faglige udvikling, samt bidrage til en generel kapacitetsopbygning i at arbejde med den sproglige dimension i undervisningen, for at løfte alle tosprogede elever.

Lidt flere elever modtager almenundervisning

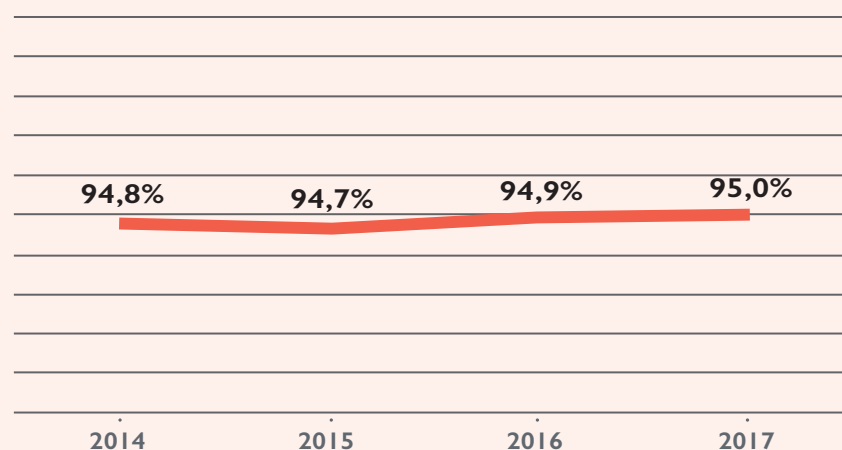
I Københavns Kommune arbejdes ud fra en ambition om, at børn og unge i vidt omfang udvikler sig og trives i folkeskolens almene fællesskab, og at rammer, undervisning og pædagogik tilpasses de enkelte elevers behov og forudsætninger. Målet er dermed, at fastholde flere elever i almenundervisningen - et mål, som byens skoler udvikler sig positivt i forhold til.

Figur 16 nedenfor viser udviklingen i andelen af elever i almenundervisningen – den såkaldte inklusionsprocent. Figuren viser, at andelen af elever i almenundervisningen gennemgående har været svagt stigende de seneste år, og at det i dag er 95 % af alle elever, som modtager almenundervisning.

Stigningen i elever, der modtager almenundervisning, skyldes formentlig ikke, at behovet for specialundervisning er faldende. Siden 2013 har det været muligt at benytte sig af fleksible tilbud (skole-flex og BUF-flex) inden for almenundervisningen som et alternativ til specialundervisning. Antallet af elever i de fleksible tilbud har været stigende for både skole-flex og BUF-flex, hvilket kan forklare udviklingen i andelen af elever i almenundervisningen. Antallet af elever i Skole-flex er steget fra 50 elever i skoleåret 2014/15 til 128 elever i skoleåret 2015/16 og 142 elever i skoleåret 2016/17. Tilsvarende har der været en markant stigning i antallet af elever i BUF-flex de samme år. Her var 67 elever i BUF-flex i skoleåret 2014/15 mens det drejede sig om

henholdsvis 118 og 150 i skoleårene 2015/16 og 2016/17. Blandt de børn som visiteres til BUF-flex ses særligt en stigning af elever med gennemgribende udviklingsforstyrrelse (autisme) og specifikke indlæringsvanskeligheder (ADHD). Således udgør denne elevgruppe ca. halvdelen af de elever, der er i BUF-flex.

Figur 16
Andel af elever i den almene undervisning på folkeskoler i Københavns Kommune (Data fra UVM)

Stigningen kan imidlertid også hænge sammen med, at der er sket en stigning i børnetallet i København. Andelen af elever i specialundervisningstilbud er mindre på de mindste klassetrin i København (og i Danmark generelt). En stigning i antallet af elever i de mindste klassetrin kan således have indflydelse på den samlede andel af elever, som er i almenundervisningen.

Blandt de elever der visiteres til specialundervisningstilbud er der en overvægt af drenge. Som figuren nedenfor viser, er der på alle klassetrin mindst dobbelt så mange drenge som piger i specialundervisningstilbud. På 4. og 5.-klassetrin er der mere end tre gange så mange drenge som piger

Af figuren kan man yderligere se, at der er færrest elever i segregerede tilbud i de yngste klasser og flest i 9. klasse. Der er således næsten tre gange så mange elever i specialundervisningstilbud i 9.- klasse, når der sammenlignes med eleverne i 0.-klasse. Figuren viser således, at jo ældre eleverne bliver, jo flere henvises til segregerede tilbud. Det kan her bemærkes, at elever, der på de tidlige klassetrin begynder i et specialtilbud, oftest bliver der resten af skoleforløbet, hvorfor andelen derved stiger, jo ældre eleverne bliver.

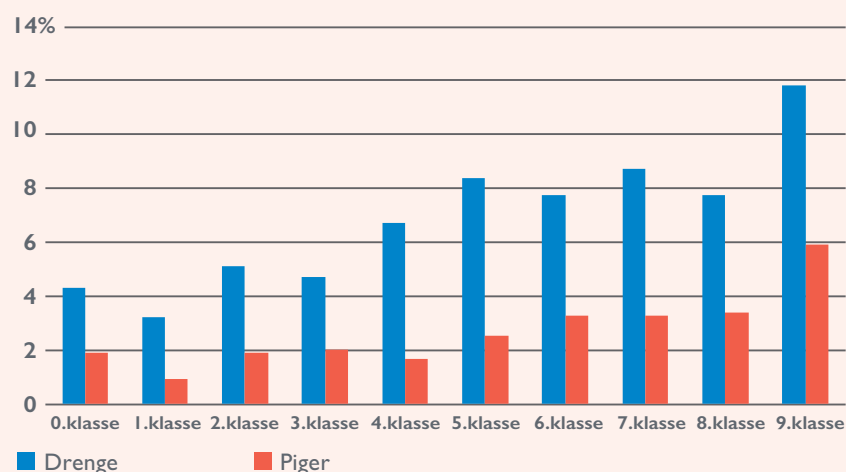
Af figuren kan man yderligere se, at der er færrest elever i segregerede tilbud i de yngste klasser og flest i 9. klasse. Der er således næsten tre gange så mange elever i specialundervisningstilbud i 9.- klasse, når der sammenlignes med eleverne i 0.-klasse. Figuren viser således, at jo ældre eleverne bliver, jo flere henvises til segregerede tilbud.

Det kan her bemærkes, at elever, der på de tidlige klassetrin begynder i et specialtilbud, oftest bliver der resten af skoleforløbet, hvorfor andelen derved stiger, jo ældre eleverne bliver.

FLEKSIBLE TILBUD

Et fleksibelt tilbud er tilpasset den enkelte elevs særlige behov efter dialog mellem skole og forældre, og er et alternativ til, at eleven flyttes til fx en specialskole eller dagbehandling. Formålet med et fleksibelt tilbud er, at eleven fortsætter med at være en del af det almene fællesskab, som det vurderes, at eleven profiterer af at deltage i.

Figur 17
Andel af elever i de segregerede tilbud fordelt på køn og på klassetrin 2016/17

Klager på specialområdet

For skoleåret 2017/18 har der været en stigning i antallet af klager vedrørende specialundervisningen. Pr. 1. nov. 2017 var der registreret 39 klager.

Visitationen søger altid at imødekomme forældrenes ønsker om et konkret skoleplacering, det er dog ikke muligt at imødekomme alle forældres specifikke ønsker grundet kapacitetsnormering.

Blandt de klager som er registreret var der 6 klager over afslag på specialskole, 13 klager over afslag på BUF-flex og 20 klager over indholdet i foranstaltningen. Blandt de 39 klager har forældrene i 23 af sagerne fået medhold efter at sagen er blevet behandlet i forvaltningen I 9 af sagerne har forældrene fået medhold af Undervisningsministeriet/ Klagenævnet mens forvaltningen har fået medhold i 7 af sagerne.

I de klagesager hvor forvaltningen har valgt at give forældrene medhold, er der som oftest tale om, at der kommer nye oplysninger i sagen. Derfor har forvaltningen fortsat fokus på at øge kvaliteten af indstillingerne i samarbejde med den tværfaglige support. Her kan f.eks være tale om at et konkret skoleønske ikke fremgår, og at det efterfølgende har været muligt at imødekomme det konkrete forældreønske.

I skoleåret 2017/18 gennemfører fem skoler forsøg med såkaldte intensive-rede støtteforløb rettet mod klasser, hvor der indgår elever med autismelignende vanskeligheder. Indsatsen medfører, at en medarbejder fra skolens ressourceter deltager i undervisningen sammen med klassens almindelige lærere i form af co-teaching, dvs. samarbejde om undervisningen.

Kompetencecenteret på Frejaskolen følger forløbet og giver løbende rådgivning og vejledning bl.a. på baggrund af observationer i klasserne. Forsøget er støttet af Undervisningsministeriets inklusionspulje, og udgiften per klasse svarer cirka til halvdelen af prisen på en specialundervisningsplads.

Tabel 3

Udviklingen i antallet af klager på specialområdet

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18 ⁵
København	12	15	29	39

⁵ Opgjort pr. 1. november 2017

Ungdomsuddannelse

Dette kapitel sætter fokus på, hvad der sker med eleverne, når de går ud af skolen efter 9. klasse. I Københavns Kommune er det målet, at:

Alle elever skal gennemføre en ungdomsuddannelse

Nationalt er det stillet som mål, at mindst 90 % af de 25-årige i 2030 skal have gennemført en ungdomsuddannelse. Denne ambition er netop blevet formuleret som led i den nye politiske aftale om 'Bedre veje til uddannelse og job'. Ambitionen kræver, at skolerne og Ungdommens Uddannelsesvejledning har fokus på at gøre eleverne uddannelsesparate, at understøtte de unge i overgange samt at hjælpe dem med at træffe det rigtige valg af ungdomsuddannelse.

Andelen af elever, der vurderes uddannelsesparate, har ikke ændret sig

Skolerne har siden 2014 skulle udarbejde foreløbige uddannelsesparathedsvurderinger for alle deres elever i 8. klasse. Her vurderes det, om den enkelte elev kan påbegynde en ungdomsuddannelse uden ekstra indsats. Uddannelsesparathedsvurderingerne danner grundlag for vurderingerne af, hvordan man bedst kan hjælpe eleverne med at blive klar til en ungdomsuddannelse, samt hvilken support skolerne har brug for af Ungdommens Uddannelsesvejledning. Selv om skolerne startede med at lave uddannelsesparathedsvurderinger i 2014, omfatter tabel 4 kun tal fra skoleåret 2015/16 og frem, da der i implementeringsfasen har været store forskelle på, hvordan skolerne foretog vurderingerne, og tallene derfor ikke er sammenlignelige med de efterfølgende år.

Tabellen viser, at andelen af elever, der vurderes uddannelsesparate, har ligget på omkring 65 % i både 2015/16 og 2016/17. Andelen, der vurderes ikke-uddannelsesparate, ligger dermed på omkring en tredjedel.

Tabel 4

Andelen af elever, der vurderes henholdsvis uddannelsesparate og ikke-uddannelsesparate i 8. klasse⁶

Almenelever

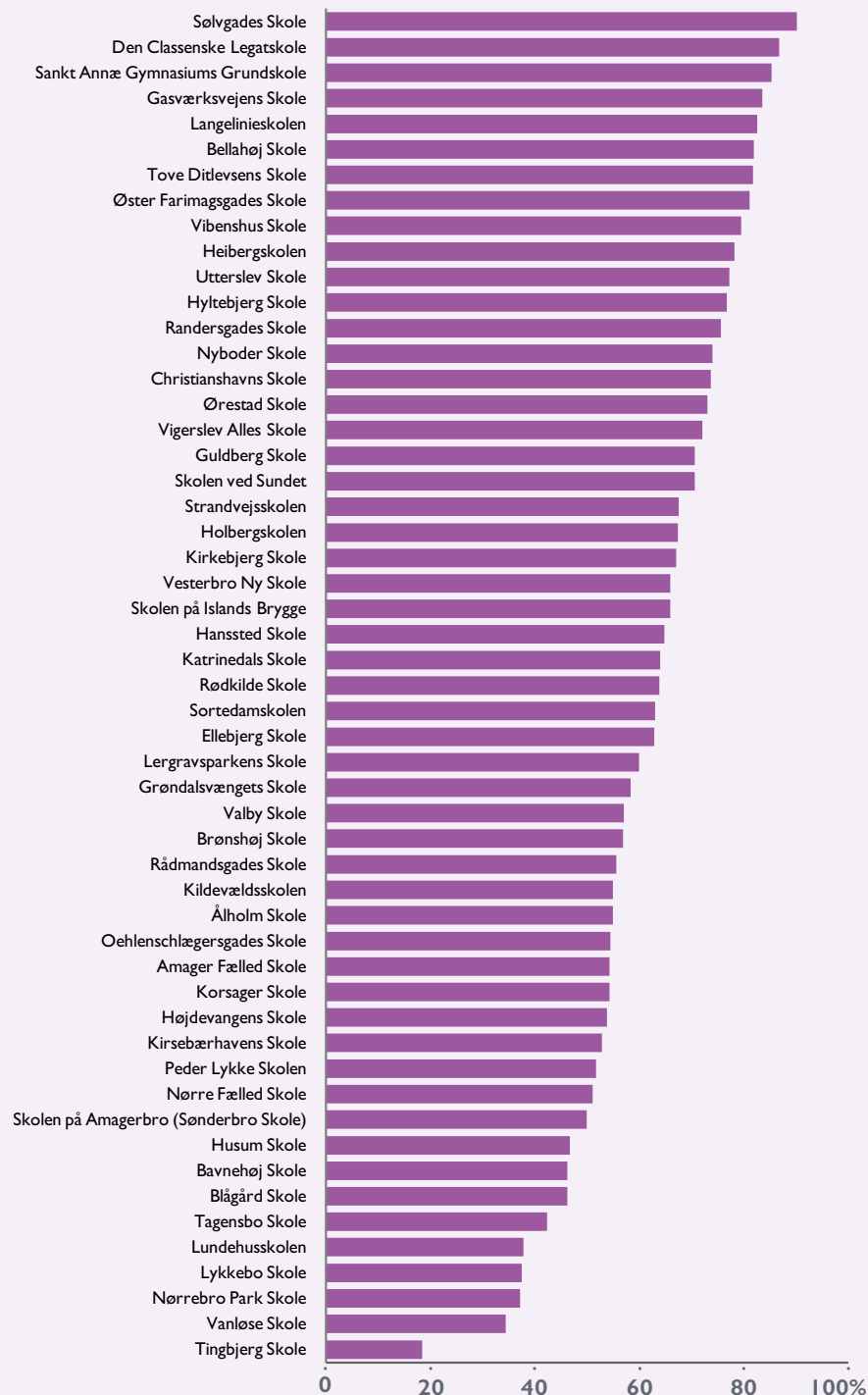
	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18 ⁵
Ikke uddannelses-parate	37,4 %	34,5 %	34,9 %	36,2 %
Uddannelses-parate	62,6 %	65,5 %	65,1 %	63,8 %
Antal 8. kl. elever	2.767	2.737	2.885	2.869

⁶ *Gymnasireformen har medført ændringer i vurderingen af elevernes uddannelsesparathed. Hvor der tidligere var tale om et fagligt skøn er der i dag en række kriterier, som er bestemmende for, hvornår man vurderes uddannelsesparat i 8. klasse. Dette kan forklare evt. ændringer i andelen af elever som vurderes uddannelsesparate i 2017/18.*

Figuren nedenfor viser andelen af elever der er vurderet uddannelsesparate i 8. klasse fordelt på de enkelte skoler. Her ser man en spredning, hvor det på nogle skoler er op omkring 90 % af eleverne, som vurderes uddannelsesparate i 8. klasse, mens det på andre skoler er mellem 20 – 40 %. Andelen af elever, som vurderes uddannelsesparate hænger i høj grad sammen med skolernes elevgrundlag. Således ses en vis sammenhæng mellem denne figur og figur 8 i kapitlet om chancelighed, som viser den socioøkonomiske baggrund for eleverne på de enkelte skoler. Herudover er det vigtigt at tage højde for, at der ikke nødvendigvis er en fuldstændig ensartet praksis omkring vurderingen af elevernes uddannelsesparathed, hvilket betyder at man med forsigtighed skal sammenligne de enkelte skoler.

Figur 18

Andel elever på de enkelte skoler, der blev vurderet uddannelsesparate i 8. klasse i skoleåret 2016/17

Flere elever kommer i gang med en ungdomsuddannelse

I arbejdet med at gøre eleverne klar til ungdomsuddannelse er det interessant at se, hvad der sker med de unge, efter de forlader folkeskolen. I tabellerne nedenfor fremgår det, hvor eleverne er 3 måneder efter at de har færdiggjort 9. klasse.

Tabellen viser at der gennem de seneste fire år gennemgående har været en markant stigning i andelen af elever der påbegynder en ungdomsuddannelse efter 9. klasse. Der ses dog samtidig et mindre fald fra skoleåret 2015/16 til skoleåret 2016/17. I dag er det således 48,9 % af eleverne, som er i gang med en ungdomsuddannelse, mens det for fire år siden var 40,9 %.

Kigger man nærmere på, hvilken ungdomsuddannelse de unge påbegynder 3 måneder efter afslutningen af 9. klasse, ses en markant overvægt af unge, der starter på en gymnasial ungdomsuddannelse (44,8 %), mens kun ganske få (3,8 %) påbegynder en erhvervsuddannelse. Andelen af unge, der vælger en erhvervsuddannelse, har været forholdsvis stabil de sidste fire år, mens der har været en stigning i andelen, der påbegynder en gymnasial ungdomsuddannelse. Det seneste år har der dog været et ganske markant fald i andelen af unge, der vælger en gymnasial ungdomsuddannelse direkte efter 9. klasse. Og omvendt har der været en stigning i andelen, som vælger en 10. klasse.

Fokuseres der på, hvor de unge er 15 måneder efter, at de har forladt 9. klasse, ses en stigning i andelen, der har påbegyndt en ungdomsuddannelse.

Denne andel har været konstant stigende de sidste fire år og er i dag på 86,5 %. Også her ses imidlertid en meget stor forskel i andelen, der vælger henholdsvis en gymnasial ungdomsuddannelse og en erhvervsuddannelse.

Således er 73,7 % af de unge efter 15 måneder i gang med en gymnasial ungdomsuddannelse, mens 11,5 % er i gang med en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse.

Tablet 5

Elevernes placering 3 måneder efter afsluttet 9. klasse

Elever i alment skoler og specialskoler

	Andel fra 9. klasse i 2013/14	Andel fra 9. klasse i 2014/15	Andel fra 9. klasse i 2015/16	Andel fra 9. klasse i 2016/17
Andel i gymnasial uddannelse	36,6 %	40,2 %	48,3 %	44,8 %
Andel i erhvervsfaglig uddannelse	3,9 %	4,3 %	3,4 %	3,8 %
Andel i anden ungdomsuddannelse	0,5 %	0,7 %	0,3 %	0,3 %
Andel i ungdomsuddannelse i alt	40,9 %	45,1 %	52,0 %	48,9 %
Andel i 10.klasse eller anden forberedende uddannelse	58,2 %	53,5 %	46,5 %	49,5 %

Tablet 6

Elevernes placering 15 måneder efter afsluttet 9. klasse

Elever i alment skoler og specialskoler

Elevernes placering 15 måneder efter afsluttet 9. klasse	Andel fra 9. klasse i 2012/13	Andel fra 9. klasse i 2013/14	Andel fra 9. klasse i 2015/16	Andel fra 9. klasse i 2016/17
Andel i gymnasial uddannelse	68,0 %	68,5 %	71,9 %	73,7 %
Andel i erhvervsfaglig uddannelse	13,6 %	13,8 %	12,0 %	11,5 %
Andel i anden ungdomsuddannelse	1,1 %	1,6 %	1,9 %	1,3 %
Andel i ungdomsuddannelse i alt	82,6 %	83,9 %	85,7 %	86,5 %

Vendes blikket mod de enkelte skoler på tværs af København, er der naturligvis forskelle i andelen af tidligere elever, der er i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter afsluttet 9. klasse. Forskellene mellem de enkelte skoler belyses i figur 19 nedenfor, hvor man også kan se hvor stor en andel, der har påbegyndt en gymnasial ungdomsuddannelse og en erhvervsuddannelse.

Figuren viser, at der er store forskelle på tværs af skolerne. De store forskelle på, hvordan skolerne lykkes med at få eleverne videre i ungdomsuddannelse, kan i et vist omfang hænge sammen med forskelle i elevsammensætningen, herunder elevernes socioøkonomiske baggrunde, som man ved, er med til at præge de unges vej gennem ungdomsuddannelsessystemet.

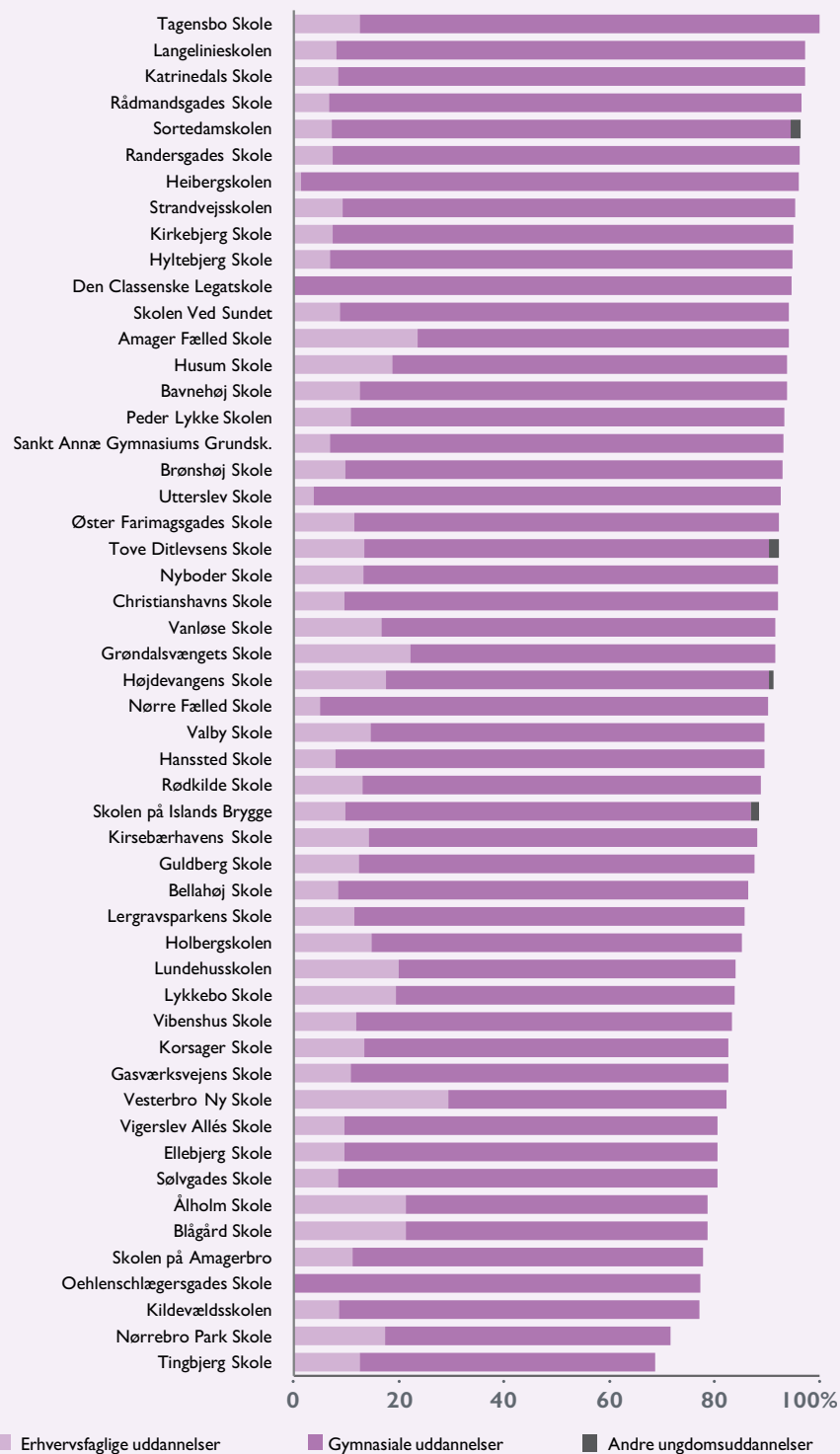
Kapitlet viser samlet set, at der er en positiv bevægelse, hvor flere og flere unge påbegynder en ungdomsuddannelse, men at der stadig er et stykke vej mod det nationale mål om, at 25 % af de unge frem mod 2020 skal vælge at påbegynde en erhvervsfaglig uddannelse.

I det lys ligger der fortsat et stort arbejde for skolerne, Ungdommens Uddannelsesvejledning og kommunen som helhed i, sammen med erhvervsskolerne, at hjælpe flere unge til at se mulighederne i at gå den vej.

Figur 19

Andel af 9. klasseafgangselever 2015/16, der er i ungdomsuddannelse (15 måneder efter) fordelt på skoler

Almenelever

Særligt fokus på udskolingen

Børne- og Ungdomsforvaltningen har siden august 2016 været i gang med en bydækkende indsats, der har til formål at udvikle lærere og pædagoger i udskolingen i forhold til viden, metodik og systematik i arbejdet med uddannelsesparathed og de unges valgparathed. Målet er, at der gennem denne kapacitetsopbygning vil ske en styrkelse af udskolingsmiljøet på skolerne. Konkret skal det, på sigt, skabe flere uddannelsesparate elever i både 8. og 9. klasse, flere som vælger – den rette - ungdomsuddannelse efter 9. klasse samt en øget søgning til erhvervsuddannelserne. Herunder arbejdes bl.a. med begreber som styrket motivation, karrierelæring, en synlig proces gennem udskolingen inden for faget uddannelse og job, øget viden om ungdomsuddannelserne, faglige netværk og praksisnær kompetenceudvikling direkte på skolerne. Som led i dette er der blevet igangsat en række konkrete initiativer.

Et eksempel på dette er bl.a. et netværk af "uddannelsesambasadorer", som mødes flere gange om året til vidensdeling og inspirationsoplæg og som fungerer som bindeled i samarbejde mellem skole, fritidscenter, forvaltning og Ungdommens Uddannelsesvejledning. Samtidig er de også inspiratorer for deres kolleger i udviklingsarbejdet med at skabe en proces omkring uddannelsesparathed og "uddannelse og job" i udskolingen.

Et andet eksempel er, at elever fra 8. klasse på alle skoler skal deltage i et 14.-dages forløb på en erhvervsuddannelse for at skabe viden og bedre brobygning til EUD. På nogle skoler har man valgt at benytte sig af dette allerede i 7. klasse.

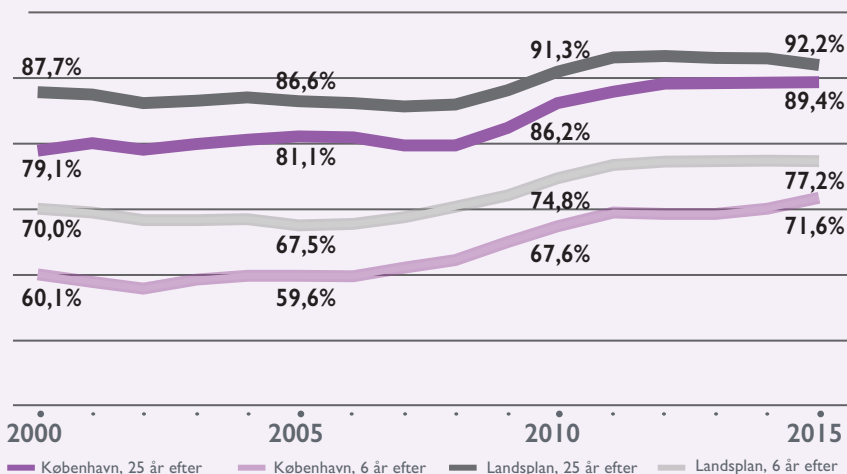
Andelen der forventes at gennemføre en ungdomsuddannelse efter 6 og 25 år stiger

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling har udviklet en såkaldt profilmodel til brug for den løbende opfølgning på det tidligere nationale mål om, at 95 % af en årgang skal have gennemført en ungdomsuddannelse 25 år efter afsluttet 9. klasse. Dette mål er i dag ændret til, at 90 % af en årgang skal have en ungdomsuddannelse i 2030.

Profilmodellen fremskriver, hvordan man kan forvente at en ungdomsårgang vil uddanne sig i løbet af de kommende 25 år. I forbindelse med den politiske aftale på nationalt niveau "Aftale om bedre veje til uddannelse og job", som et bredt flertal i folketinget har vedtaget i efteråret 2017, vil der fremadrettet blive justeret i profilmodellen, så den afspejler de nye politiske mål på området.

Et fremskrivningsmodel vil altid indeholde store usikkerheder, men det kan alligevel konstateres, at København stadig har en stor udfordring i forhold til at skabe det samme grundlag for at gennemføre en ungdomsuddannelse, som eleverne i hele landet har. Der ses dog til stadighed en minimering af forskellen til det nationale niveau både på mellemlang og meget lang sigt.

Figur 20
Prognosen for uddannelsesgrad efter 6 og 25 år

Trivsel

Trivsel er et vigtigt og afgørende element i den enkelte elevs skolegang og en medvirkende faktor for elevernes motivation og generelle engagement i skolen. Derfor er et af de fem pejlemærker for de københavnske skoler, at:

Alle elever skal have et godt skoleliv, hvor de trives.

I forbindelse med folkeskolereformen er det besluttet nationalt at følge og dokumentere udviklingen i elevernes trivsel. Derfor er der fra og med 2015 gennemført nationale trivselsmålinger blandt alle elever en gang om året. I dette kapitel samles der op på skolerne resultater fra den nationale trivselsmåling og ses på, hvordan de

har udviklet sig over de seneste år. I forlængelse af dette kigges der på udviklingen i elevernes fravær, som er et væsentligt udtryk for elevernes trivsel.

”Eleverne tilbringer ti betydningsfulde år af deres liv i skolen. Her skal de trives og udvikle sig. De skal opleve en glæde ved at gå i skole, der motiverer og understøtter deres læring.”

Trivslen blandt eleverne i de københavnske folkeskoler er generelt høj og stabil

Når man kigger på en række af de centrale spørgsmål i trivselsundersøgelsen (fx Er du glad for din skole? Er du glad for din klasse? Er du blevet mobbet dette skoleår?), tegnes et billede af, at eleverne i de københavnske folkeskoler generelt trives i skolen. Dette har været tendensen alle de tre år, hvor trivselsmålingen er blevet gennemført.

Et udtryk for elevernes trivsel viser sig bl.a. i spørgsmålet om, hvorvidt eleverne er glade for deres skole. Her ses en positiv udvikling for eleverne i både de små og store klasser. Blandt eleverne i 0.-3. klasse svarer 74 %, at de er meget glade for deres skole, og blandt elever i 4.-9. klasse svarer 76 %, at de tit eller meget tit er glade for deres skole. Tabellen viser også, at denne andel er højere, end den har været tidligere år.

Måling af elevernes trivsel

Den nationale trivselsmåling er delt i to. Der gennemføres en undersøgelse blandt eleverne på 0.-3. klassetrin med i alt 20 spørgsmål og en undersøgelse blandt eleverne på 4.-9. klassetrin med i alt 40 spørgsmål. Da undersøgelsen blev gennemført for tredje gang i foråret 2017, belyser vi i det følgende både elevernes generelle trivsel og udviklingen i svarene på trivselsmålingen.

Tabel 7

Resultat fra den nationale trivselsundersøgelse 0.-3. klasse (Er du glad for din skole?)

Elever i alment skoler og specialskoler

Er du glad for din skole (0.-3. klasse)? Andelen af elever, der har svaret "Ja, meget"	2015	2016	2017
København	71,3 %	71,7 %	74,4 %
Hele landet	71,1 %	72,0 %	73,7 %

Tabel 8

Resultat fra den nationale trivselsundersøgelse 4.-9. klasse (Er du glad for din skole?)

Elever i alment skoler og specialskoler

Er du glad for din skole (0.-3. klasse)? Andelen af elever, der har svaret "Tit" eller "Meget tit"	2015	2016	2017
København	70,1 %	74,0 %	76,4 %
Hele landet	71,9 %	76,0 %	77,4 %

Færre elever oplever at blive mobbet

Et andet centralt spørgsmål i trivselsmålingen handler om, hvorvidt eleverne oplever at blive mobbet i skolen. Tabel 9 viser, at størstedelen af eleverne i København sjældent eller aldrig bliver mobbet. Dette svarer 91,9 % af eleverne i 4.-9. klasse, hvilket også gør sig gældende på landsplan.

Tabel 9

Resultat fra den nationale trivselsundersøgelse 4.-9. klasse (Er du blevet mobbet i dette skoleår?)

Elever i alment skoler og specialskoler

Er du blevet mobbet i dette skoleår (4.-9. klasse)? Andelen af elever, der har svaret "Sjældent" eller "Aldrig"	2015	2016	2017
København	88,1 %	91,4 %	91,9 %
Hele landet	89,1 %	91,6 %	91,9 %

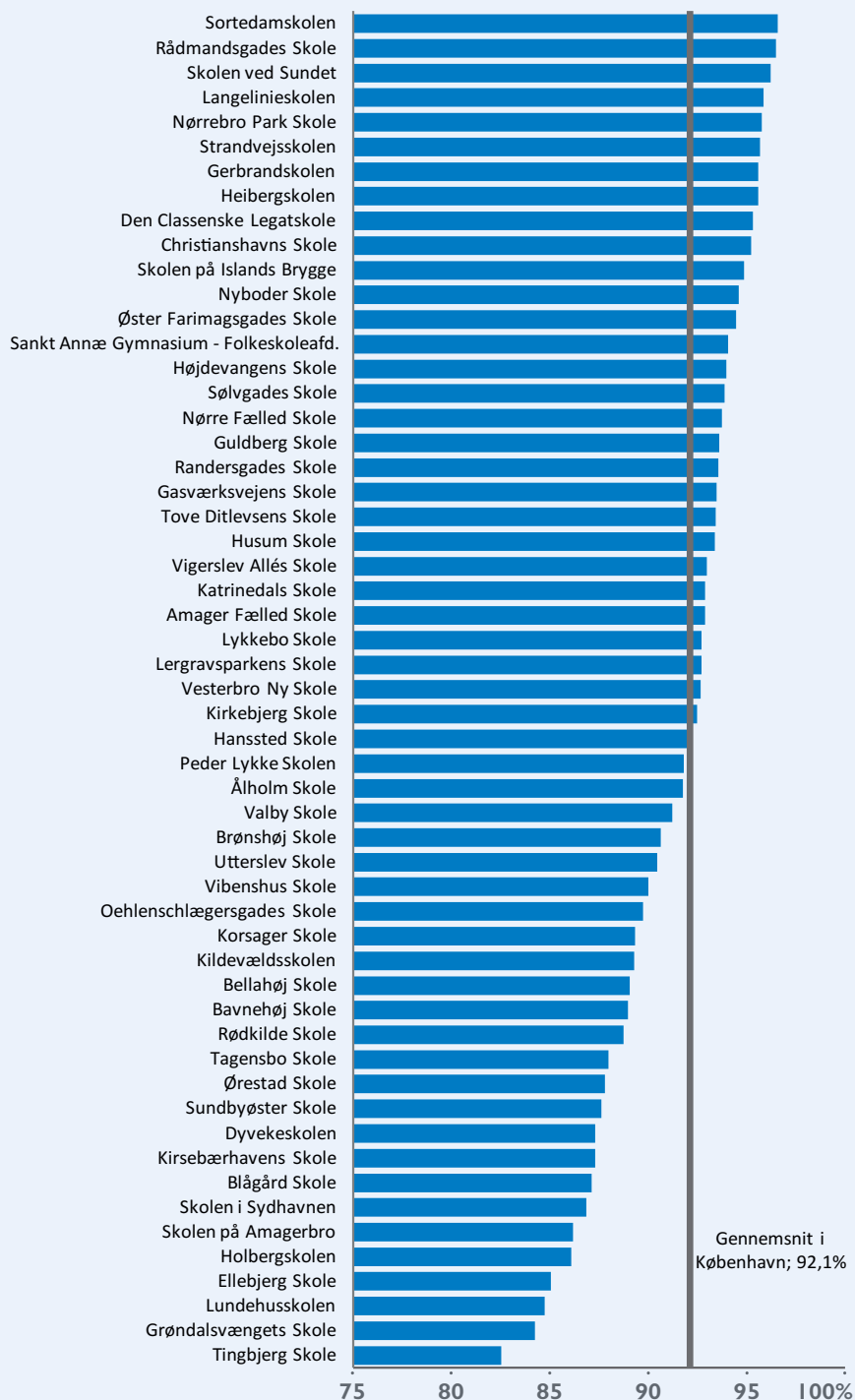
Andelen af elever, der er blevet mobbet tit eller meget tit, har de seneste år ligget nogenlunde stabilt omkring 3-4 %.

Det er glædeligt, at det gennemgående er meget få elever, som oplever at blive mobbet, men kigger man nærmere på de enkelte skoler, ser man nogle forskelle, som peger på vigtigheden af, at skolerne fortsat har fokus på, at ingen elever mobbes. På nogle skoler er det således over 96 % af eleverne, som svarer, at de aldrig bliver mobbet, mens det på andre skoler er under 85 %. Her er det vigtigt at fokusere på, at der er et særligt forbedringspotentiale på de skoler, der ligger et stykke under det ellers høje gennemsnit.

Figur 21

Resultat fra den nationale trivselsundersøgelse 4.-9. klasse 2017 (Er du blevet mobbet i dette skoleår?, "sjældent" eller "aldrig"), fordelt på almen skoler

Almenskoler

Fokus på elevernes faglige trivsel

I den nationale trivselsmåling er der også spørgsmål, der har fokus på elevernes faglige trivsel i skolen, heriblandt om eleverne synes, at undervisningen er spændende. Det er et af de spørgsmål, hvor eleverne generelt ikke svarer helt så positivt som i mange af de andre af undersøgelsens spørgsmål.

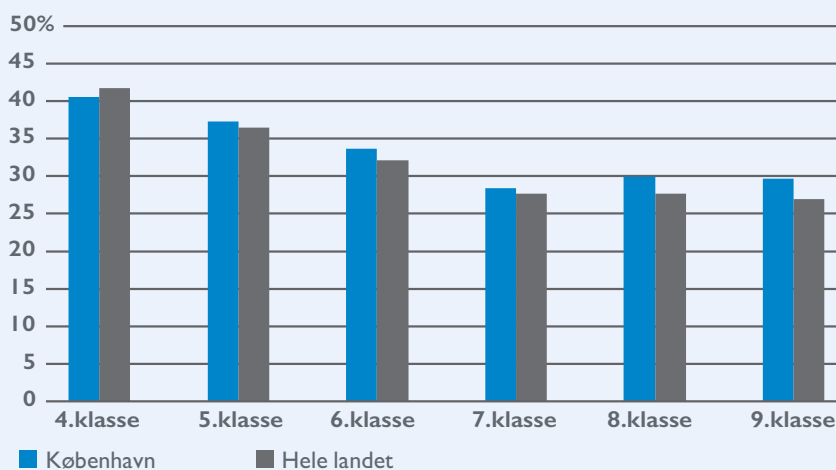
Figur 22 viser, hvordan elever på forskellige klassetrin oplever, at undervisningen er spændende. Figuren viser en tendens til, at jo ældre eleverne bliver, des sjældnere oplever de, at undervisningen er spændende. Således daler den fra, at 40,6 % af eleverne i 4. klasse synes, at undervisningen tit eller meget tit er spændende til 28,4 % i 7. klasse. På disse fire år er der således et markant fald. Dette følger tendenserne på landsplan.

Går vi tættere på tallene i figuren ovenfor, ses det, at der, på trods af et fald fra 4. klasse til 7. klasse, sker en svag positiv udvikling igen i 8. og 9. klasse, hvor eleverne svarer mere positivt på, om undervisningen er spændende. Her adskiller Københavns Kommune sig positivt fra tendenserne på landsplan. Dette kan bl.a. hænge sammen med de mange indsatser, der foregår i udskolingsklasserne, hvilket udfoldes nærmere i kapitlet om ungdomsuddannelse.

Figur 22

Andelen af elever der svarer at de tit eller meget tit synes at undervisningen er spændende fordelt på klassetrin (Resultat fra den nationale trivselsundersøgelse 4.-9. klasse 2017)

Elever i almenskoler og specialskoler

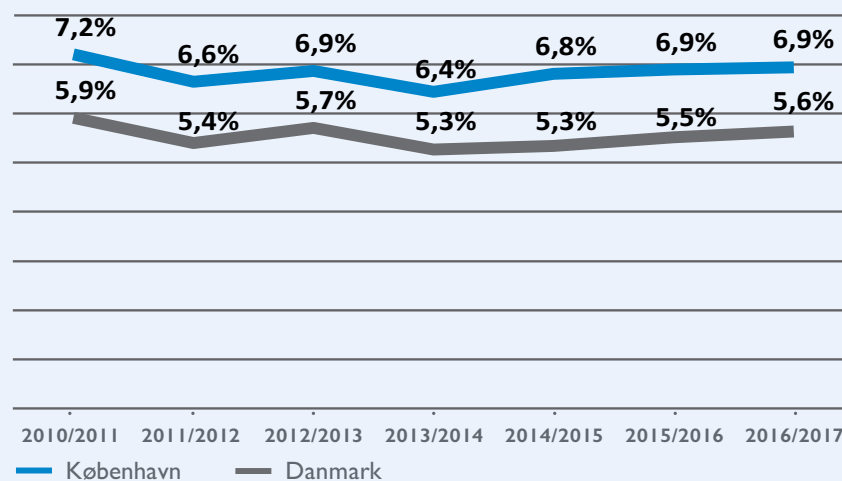

Elevfravær

Man ved fra forskningen, at der er stærke sammenhænge mellem, hvordan eleverne svarer i den nationale trivselsmåling og hvor meget fravær de har. Denne sammenhæng ser man også, når man kigger på sammenhængen mellem fravær og trivsel blandt elever i de københavnske skoler. Et højt elevfravær udfordrer derfor målsætningen om, at alle skoleelever skal have et godt skoleliv, hvor de trives. Derfor kræver det særlig opmærksomhed, når elever vælger at blive meget væk fra den skole, som gerne skulle udgøre et positivt fællesskab i mange år, hvor de føler sig trygge, og hvor de kan udvikle og dygtiggøre sig.

Kigger man på elevfraværet i de københavnske skoler, ses det, at fraværet over en årrække har ligget over det nationale gennemsnit, og at det fortsat gør det. Dette fremgår af figur 23 nedenfor.

Figur 23
Elevernes fravær i procent⁷
Elever i almenskoler og specialskoler

⁷ I denne tabel har vi valgt at benytte os af UVM's data idet der sammenlignes med gennemsnittet på landsplan. Tallet afviger 0,2 procentpoint fra BUF's data. De øvrige steder i rapporten samt i de enkelte skolers kvalitetsrapporter anvendes BUF's egne tal.

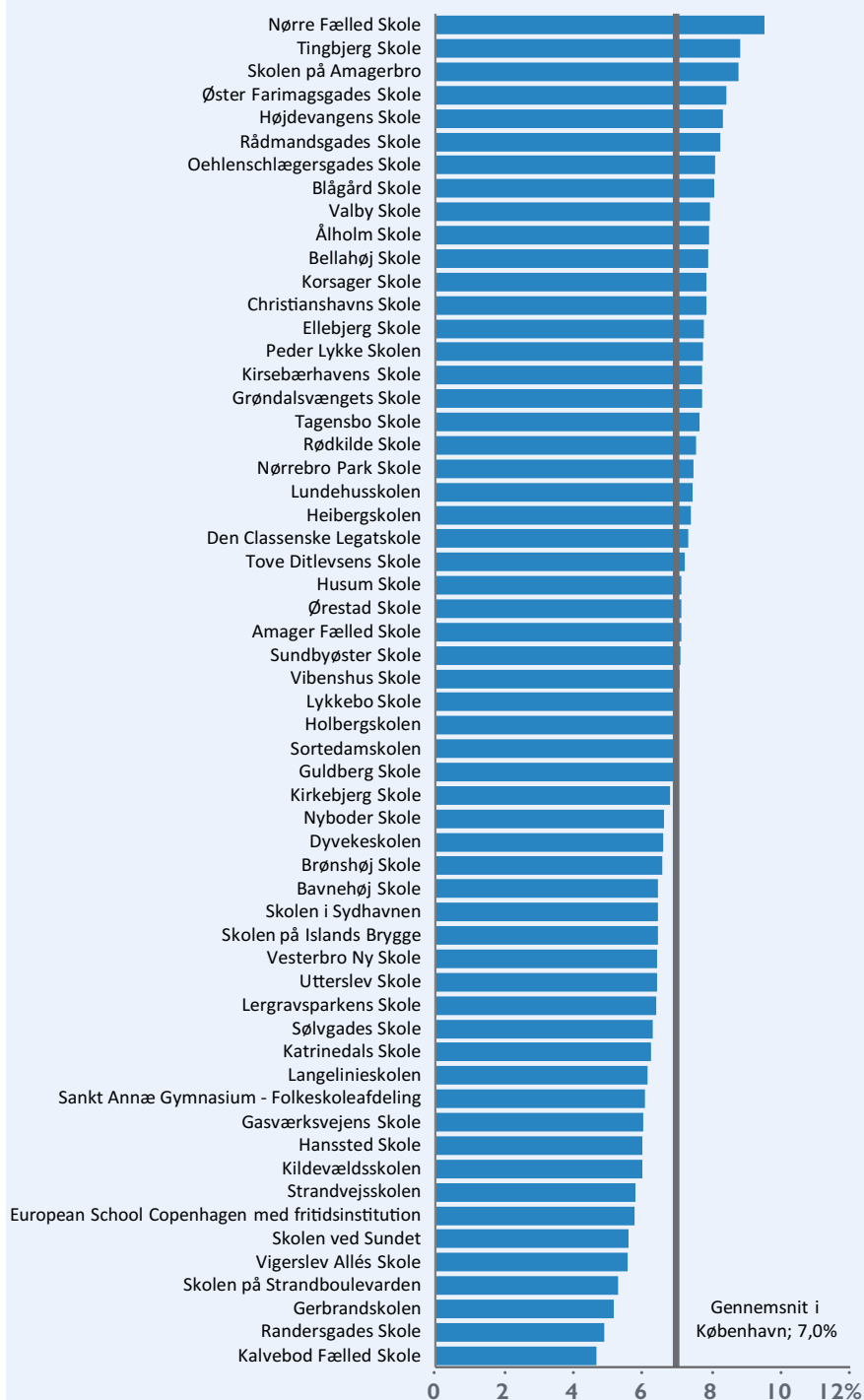
Kigger man på elevernes fravær på de enkelte skoler, ser man nogle forholdsvis store forskelle i fraværet. Forskellen mellem den skole, der har mindst elevfravær, og den, der har mest, er på knap 5 procentpoint, hvilket svarer til ca. 10 dages fravær per elev per skoleår.

Udviklingen i elevernes fravær er et område, som Københavns Kommune har stort fokus på, og alle folkeskoler i København arbejder målrettet med at få elevfraværet ned på niveau med landsgennemsnittet.

Skolerne har i dag en række metoder og værktøjer til rådighed i forhold til både at følge og sætte ind over for særligt højt fravær. Dertil har mange skoler igangsat yderligere lokale tiltag med blandt andet øget forældreinddragelse og tættere forankring af fraværsindsatser i skolernes ressourcener. I denne sammenhæng er der blevet udarbejdet en ny vejledning for håndtering af bekymrende fravær, hvor skolerne blandt andet opfordres til at have en tydelig overordnet strategi for, hvordan de vil arbejde med bekymrende fravær. Derudover har skolerne fået opdateret det modul, hvor der registreres elevfravær, så det understøtter et systematisk fokus på opsporing af elever med opmærksomhedskrævende og bekymrende fravær.

Figur 24
Elevfravær i procentfordelt pr. skole

Almenelever

Tillid og attraktivitet

I dette kapitlet belyses spørgsmålet om tillid og attraktivitet igennem forældrenes aktive tilvalg af folkeskolerne i København samt skolernes arbejde med at fastholde eleverne, når de går på skolen. Herudover belyses udviklingen i medarbejdernes sygefravær og deres trivsel på skolen som arbejdsplads. I Københavns Kommune arbejder i denne sammenhæng med pejlemærket, der sigter mod, at:

"Tilliden til skolerne og respekten for professionel viden og praksis skal højnes, så forældrene i København vælger folkeskolen og dermed sikre en fortsat sammenhængskraft i samfundet er det nødvendigt at styrke forældrenes tillid til og engagement i folkeskolen og øge respekten for lærernes professionelle viden og praksis."

Ovenstående pejlemærke er i vidt omfang overensstemmende med et af de tre nationale mål for folkeskolen, som er, at: "Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis".

"Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis"

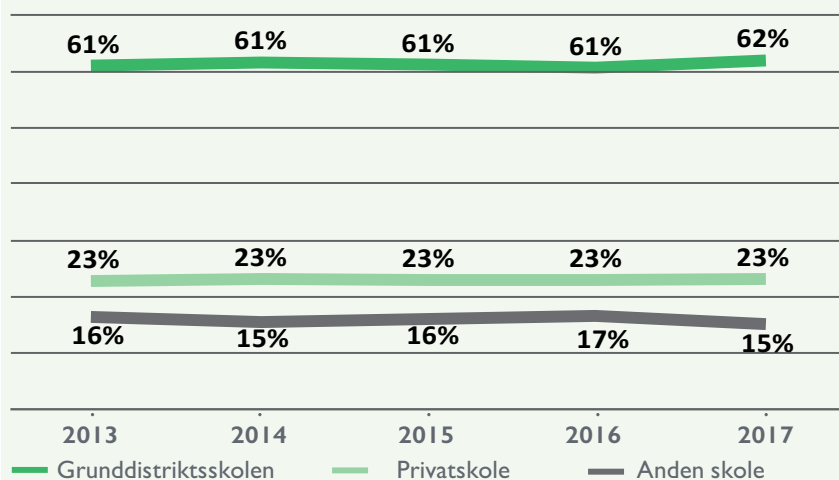
Forældrenes til- og fravalg af skolerne

Det er, som det også fremgår af pejlemærket, en ambition for byen, at forældrene i København vælger folkeskolen. Jo flere forældre, der vælger folkeskolen, des bedre vil skolen kunne spejle det lokalsamfund, den er en del af. Og jo større diversitet, der er i skolernes elevgrundlag, des flere faglige og sociale fællesskaber er det muligt at skabe inden for skolens rammer. Derfor indgår skolernes arbejde med at styrke deres attraktivitet også i den faglige ledelsesdialog imellem forvaltning og skoler.

I figur 25 vises skolevalget blandt forældre til børn, der skal starte i 0. klasse. Figuren viser hvor mange forældre, der har valgt at lade deres børn starte i skole på den nærmeste, lokale folkeskole – kaldet grunddistriktsskolen – hvor mange, der har valgt en anden folkeskole i kommunen, og hvor mange, der har valgt en privatskole.

Figuren viser, at det samlede optag af elever i 0. klasse på alle tre typer af skoler har ligget forholdsvis stabilt over de sidste fire år. 62 % af børnene, der startede i 0. klasse i august 2017, kom på den lokale grunddistriktsskole, mens 15 % kom på en anden folkeskole, og 23 % kom på en privatskole.

Figur 25
Udviklingen i optag af børn i 0. klasse
Almenskoler

Et andet udtryk for skolernes arbejde med tillid og attraktivitet er evnen til at fastholde de elever, der går på skolen samt tiltrække nye elever undervejs. Dette iagttages ved at følge udviklingen i udsivningen, som dækker over elever, der forlader skolen undervejs i skoleforløbet uden samtidig at skifte adresse, samt tilgangen, som dækker over andelen af nye elever, der tilvælger skolen undervejs i et skoleforløb. Figur 26 nedenfor viser et fald i udsivningen, hvilket betyder, at skolerne gennemgående er blevet bedre til at fastholde de elever, der går på skolen.

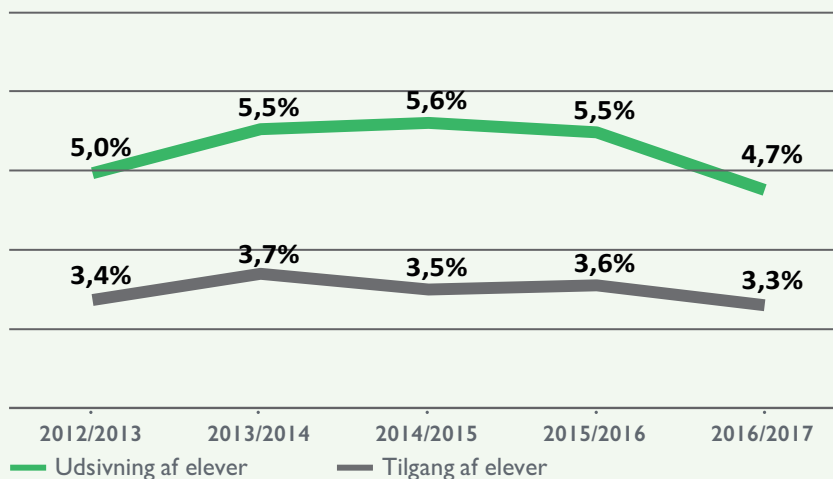
I dag er det gennemsnitligt 4,7 % af eleverne, som forlader folkeskolen før tid uden at skifte adresse. Omvendt er der en tilgang på 3,3 %.

Når man ser på udviklingen over de seneste fem år, ses et fald på 0,8 procentpoint i andelen af elever, som forlader skolen undervejs i deres skoleforløb. Dette kan ses som et udtryk for, at skolerne er blevet bedre til at tilbyde et godt og stærkt læringsmiljø, som gør skolerne attraktive. Herudover viser figuren, at der på skolerne i København er en forholdsvis stabil tilgang af elever undervejs i skoleforløbet.

Samlet set er udsivningen størst på de ældre klassetrin, hvor udsivningen er dobbelt så stor som i indskolingen.

Figur 26
Tilgang og udsivning af elever i løbet af skoleforløbet

Almenskoler

Tabel 7
Samlet udsivning pr. klasse⁸

Almenskoler

Udsivning af elever København	2016 til 2017
0. klasse	1,4 %
1. klasse	2,3 %
2. klasse	4,2 %
3. klasse	3,1 %
4. klasse	3,9 %
5. klasse	6,4 %
6. klasse	8,7 %
7. klasse	8,0 %
8. klasse	8,0 %
Hovedtotal	4,7 %

⁸ I tabellen indgår også de elever som forlader deres skole til fordel for en anden kommunal folkeskole i København.

Medarbejdernes trivsel og sygefravær

I dette afsnit kigges nærmere på skolernes medarbejders sygefravær og besvarelser i trivselsundersøgelsen for 2017, da disse oplysninger kan være med til at fortælle noget om, hvordan medarbejderne på skolerne samlet set opfatter tillid og attraktivitet til de københavnske folkeskoler.

I tabel II nedenfor vises udviklingen i medarbejdernes sygefravær. Fraværet er opdelt på kort og langt sygefravær. Det skyldes, at enkelte medarbejders langvarige sygefravær ellers vil kunne skævvride det generelle billede af sygefraværet på en skole. Samtidig repræsenterer kort og langt sygefravær typisk to forskellige udfordringer, både for skolen og for elever og forældre.

I 2016 var det samlede sygefravær på 11,8 dage i gennemsnit pr. medarbejder, hvilket er 0,8 dag mindre end i 2015. Det faldende samlede sygefravær skyldes, at langt sygefravær er faldet med en dag i forhold til i 2015, hvorefter det korte sygefravær er steget 0,2 dage.

Også i forhold til medarbejdernes trivsel ses en positiv udvikling. Medarbejderne på skolerne deltager hvert andet år i en trivselsundersøgelse. Her bliver de bedt om at besvare en række spørgsmål med et tal fra 1-7, hvor 1 betegner det mest negative, mens 7 betegner det mest positive.

Tabel II

Sygefravær for medarbejdere opgjort i dagsværk

Sygefravær for medarbejdere opgjort i dagsværk	2013	2014	2015	2016
Kort sygefravær	7,1	7,1	7,1	7,3
Langt sygefravær	5,1	6,3	5,5	4,5
Sygefravær i alt	12,3	13,3	12,6	11,8

Fokus på nedsættelse af sygefravær

I Københavns Kommune arbejdes der med flere forskellige tiltag for at nedbringe sygefravær, hvor programmet Arbejdspladsen i Fokus er et af de tiltag. Arbejdspladsen i Fokus er en del af Københavns Kommunes effektiviseringsstrategi. For at ruste arbejdspladserne til at kunne håndtere en fremtid med færre ressourcer og flere børn i vores sektor investeres der i indsatser, som skal styrke vores arbejdsfællesskaber, forbedre arbejdsmiljøet og nedbringe sygefravær. I forbindelse med Arbejdspladsen i Fokus arbejdes der med skræddersyede indsatser til at udvikle arbejdet med professionelle læringsfællesskaber, som tilrettelægges ud fra skolernes ønsker og behov. For skoler med højt sygefravær kan de pågældende skoler få hjælp fra Arbejds miljø København, hvor der igangsættes en taskforce for at forbedre medarbejdernes trivsel og mindske sygefraværet. Under Arbejdspladsen i Fokus er der også igangsat et pilotprojekt omkring styrkede arbejdsfællesskaber gennem med MED- og TRIO-samarbejdet. Tiltagene under programmet Arbejdspladsen i Fokus er således med til at understøtte den positive udvikling i sygefraværet.

Tabellerne nedenfor viser, at der er sket en relativt stor fremgang i trivslen for medarbejdere på skolerne i forhold til trivselsmålingen i 2015. Nedenfor er udvalgt nogle kernespørgsmål fra undersøgelsen, som omhandler medarbejdernes overordnede tilfredshed og motivation. På dette område ses en positiv udvikling.

Kigges der videre på besvarelsenerne af spørgsmålene, som omhandler samarbejde og sparring, ses også her en positiv udvikling i vurderingerne af samarbejdet med og sparringen fra nærmeste leder. Særligt på spørgsmålet om faglig sparring og støtte fra nærmeste leder ses en positiv udvikling, hvor vurderingen er rykket fra 4,1 til 4,8.

Den positive udvikling i tabellerne ovenfor kan ses som et udtryk for, at skolerne i Københavns Kommune er godt på vej i arbejdet med at styrke den faglige ledelse, hvilket også har været et fokus gennem de senere år.

Tabel 12

Medarbejdertrivsel - Overordnet tilfredshed og motivation

Almenskoler og specialskoler

Tilfredshed, motivation og kvalitet (Gennemsnit for alle skoler i København)	2015	2017	Udvikling
Er du tilfreds med dit job som helhed, alt taget i betragtning?	4,8	5,4	0,6
Føler du dig motiveret og engageret i dit arbejde?	5,2	5,6	0,4
Er du tilfreds med kvaliteten af det arbejde, du udfører?	4,7	5,2	0,5

Tabel 13

Medarbejdertrivsel – Samarbejde og sparring

Almenskoler og specialskoler

Samarbejde og sparring (Gennemsnit for alle skoler i København)	2015	2017	Udvikling
Er der et godt samarbejde mellem dig og dine kollegaer?	5,9	5,8	-0,1
Har du et godt samarbejde med din nærmeste leder?	5,3	5,5	0,2
Får du faglig sparring og støtte fra din nærmeste leder?	4,1	4,8	0,7

Fokus på styrket faglig ledelse i skolerne

Børne- og Ungdomsforvaltningen har igangsat flere initiativer for at udvikle og understøtte arbejdet med faglig ledelse på skolerne. I København har vi en ambition om, at vi får Danmarks bedste skoleledelser, der kan lede og udvikle skolens faglige arbejde og koncentrere deres indsats omkring medarbejdernes undervisning og elevers læring. I den forbindelse har ca. 50 % af de københavnske folkeskoler arbejdet med kortlægningen af skoleledelsesprofilen..

I 2017 været udbudt to forskellige muligheder for uddannelse til skolens ledelse. Den ene er ledelsesuddannelsesforløbet Growing Great Leaders, hvor der i alt har deltaget 37 personer fra skolernes ledelse. Den anden er et semester på masteruddannelsen i pædagogiske ledelse på Aalborg Universitet, hvor 13 personer deltager. Derudover er der i august 2017 startet 31 ledertalenter på et nyt talentforløb med deltagelse fra både skoler, dagtilbud og fritidsområdet. Talentforløbet har fokus på faglig pædagogisk ledelse, som tager afsæt i skoleledelsesprofilen og klyngeledelsesprofilen.

Udarbejdelsen af skoleledelsesprofilen var startskuddet til en langsigtet strategisk udvikling af den faglige skoleledelse i København. I forbindelse med budget 2018 er der afsat midler til det videre arbejde med skoleledelsesuddannelsen i samarbejde med Handelshøjskolen BI i Oslo, hvor der vil være fokus på elevcentreret faglig ledelse, professionelle læringsfællesskaber og en stærk evalueringskultur.

